

M I R O S L A V

Thierry Chaumillon

Grand Prix du Théâtre 2017

Vertaling 2018

© Hedwig Cooremans
't Serclaesstraat, 11
B-1740 Ternat.

(0)2/582.09.48.
hedwig.cooremans@telenet.be
Users/Telenet.be

ALMO
Royal House, Coremansstraat 34
B-2600 Antwerpen.

PERSONEN

Miroslav

Pavel

Stasya

Tigran

Novacs

Dokteres

Serguei

Oksana

Moeder

Dit stuk is eerst en vooral een verhaal met 9 personages.

De beschrijving van de verscheidene decors en situaties zijn slechts aanwijzingen. Situaties evolueren of verdwijnen zelfs in functie van de voortgang en het verloop van de regie.

Scènwissels gebeuren vlot met een minimum aan accessoires.

Aanwijzingen voor licht en klank vervolledigen de sfeerschepping in de verschillende scènes.

PROLOOG

Pavel – Miroslav – Stasya

Een ondergronds metrostation in een grote Russische provinciestad.

Lawaai van een treinstel dat stopt.

Geloop en rennen op het perron. Het signaal dat het automatische sluiten van de deuren aankondigt.

Een man (Pavel) is op een bank blijven zitten.

Het treinstel vertrekt en daarna keert de stilte op het perron langzaam terug.

Holle passen weerklinken. Een tweede man komt op en installeert zich naast Pavel. Hij plaatst een tas tussen hen in.

De twee hebben zowat dezelfde leeftijd (tussen 40 en 50 jaar), maar de tweede loopt duidelijk beter gekleed dan de eerste. Hij draagt ook een bril en een hoed.

Hij neemt als eerste het woord.

MIROSLAV. Ik ben Miroslav. Het is met mij dat u een afspraak hebt. U moet wel erg wanhopig zijn?

PAVEL. Ik heb het geld nodig.

MIROSLAV. Als de natuur ons gezegend heeft met een dubbel orgaan, moet er wel een reden voor zijn.

PAVEL. Je kan gerust met één nier minder. Tezelfdertijd kan je iemand helpen die graag verder wil leven. Bent u geïnteresseerd of niet?

Ze kijken mekaar aan.

MIROSLAV. Wat een ondraaglijke radeloosheid. Wat zou er kunnen gebeurd zijn?

PAVEL. Ik ben gekomen om een overeenkomst te sluiten. Niet om een cursus psychotherapie te volgen.

MIROSLAV. U doet alsof u een keuze hebt. Maar die hebt u niet. Ik ben niet geïnteresseerd in uw nier.

PAVEL. Ik heb niets anders om te verkopen. Wat wilt u van me?

MIROSLAV. Voor de prijs van een nier moet u me een dienst bewijzen.

PAVEL. Welk soort dienst?

MIROSLAV. Een vriendin in nood helpen, die het even erg nodig heeft als u.

PAVEL. Als zij uw vriendin is, waarom doet u het dan zelf niet?

MIROSLAV. Zij mag niet weten dat het initiatief van mij uitgaat, anders zal ze weigeren.

PAVEL. Dan is zij geen vriendin. (*Hij staat op.*)

MIROSLAV. Het is nogal ingewikkeld. Laten we zeggen dat zij het slachtoffer is van omstandigheden. Interesseert het u? (*Pavel gaat opnieuw zitten.*) U gaat om te beginnen een manier zoeken om rustig kennis te maken. Zonder haar af te schrikken. En als het zover is, overhandigt u haar deze tas.

PAVEL. Wat zit erin?

MIROSLAV. Maak open.

Pavel kijkt in de tas en sluit ze.

PAVEL. Uw zaakje is niet zuiver op de graat. Hoe kan ik haar zo'n pak poen overhandigen, zonder uitleg?

MIROSLAV. U voelt zelf aan wanneer. Daar ben ik van overtuigd.

PAVEL. En als ik het niet aanvoel?

MIROSLAV. Begin niet te twijfelen en alles loopt van een leien dakje.

PAVEL. Wij hebben mekaar nooit eerder ontmoet. U neemt een enorm risico door mij deze tas te geven.

MIROSLAV. Ik wil dat onze relatie gebaseerd is op wederzijds vertrouwen. Ik geloof niet in het succes van een samenwerking die dit uitgangspunt negeert.

PAVEL. Hoe heet ze, uw vriendin?

MIROSLAV. Als deze ontmoeting haar doel wil bereiken, weet u beter niets over haar. U moet het haar zelf maar vragen.

PAVEL. Waarom hebt u mij gekozen?

Miroslav haalt een enveloppe uit zijn binnenzak en geeft hem.

MIROSLAV. De helft nu. De rest bij onze volgende ontmoeting.

PAVEL. Toe maar, u weet er precies geen blijf mee. U haalt het zomaar overal vandaan, dat is meer dan verdacht.

MIROSLAV. Het is niet het geld dat verdacht is. Het is alles wat je ermee kan doen. (*Hij kijkt naar zijn uurwerk, dan trekt hij zijn hoed over zijn ogen om niet herkend te worden.*) Ze blijft niet lang meer weg. U zou uw kleren eens meer moeten wassen. En uw haar verzorgen. Dat zal een betere indruk maken.

PAVEL. En als ik in het niets verdwijn? Tenslotte zit er een klein fortuin in die tas.

MIROSLAV. U mag zich om 't even waar verbergen, ik zal u vinden.

PAVEL. U hebt me nog niet verteld waarom u mij hebt gekozen.

MIROSLAV. Oneerlijke mensen verkopen hun eigen nieren niet, ze verkopen die van anderen.

We horen opnieuw het geluid van een treinstel dat nadert.

Aan het andere eind van de scène verschijnt een jonge vrouw (Stasya), die geen acht slaat op beide mannen. Ze draagt gothic kleren en een opvallend kruis om de hals.

De twee mannen wisselen een blik.

MIROSLAV. Nu is het uw beurt.

Miroslav verdwijnt via een andere gang dan die waar het meisje verschenen is.

Pavel bekijkt haar terwijl het treinstel binnen dendert. Hij staat op om zo in haar blikveld te komen.

Een scherp geluid kondigt het openen van de deuren aan.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 1

Pavel – Stasya – Tigran – Novaks.

Ergens in een duistere buurt; een grijze achtergrond of een bakstenen muur. Graffiti kan.

We horen doffe muziek die van achter een geblindeerde deur lijkt te komen.

Twee personen staan neus aan neus.

STASYA. Zie je die deur? Daar kan elk ogenblik iemand naar buiten komen. Wat ben jij eigenlijk? Een landloper?

PAVEL. Waarom je zo opwinden?

STASYA. Ik houd er niet van dat men mij op straat achtervolgt. Zelfs al zie je er vrij ongevaarlijk uit. Zeg me wat je wil.

PAVEL. We hebben een band met mekaar.

STASYA. Ik heb nog nooit zo'n domme smoes gehoord om mij lastig te vallen.

PAVEL. Wat zeggen ze dan gewoonlijk?

STASYA. Goed. Wil je dan van mij alle smeerlapperijen horen die ik mocht horen, maar die je nooit zelf durfde uitspreken.

PAVEL. Je hebt het helemaal verkeerd voor.

STASYA. Waarom hang je dan zo aan mijn gat?

Uit de coulissen schijnt een bundel licht en op hetzelfde moment klinkt de muziek luider.

Een mannenstem spreekt tot de jonge vrouw.

STEM. Ha. Jij bent het. Is er een probleem?

STASYA. Nee, nee... 't Is in orde.

De deur wordt gesloten. Licht verdwijnt, muziek klinkt opnieuw dof.

PAVEL. Jouw vrienden zien er sympathiek uit.

STASYA. Ik heb geen vrienden. Niet hier of ergens anders.

PAVEL. Ik ben er zeker van dat je er hebt. Minstens één.

STASYA. Ha ja? Denk je misschien aan jezelf als je dat zegt?

PAVEL. Die kans zit er in. In een minder duistere buurt.

STASYA. Luister, jij hebt hier niets verloren. Ik weet niet wat je in je hoofd haalt om me te volgen, maar er bestaat een grens die de mensen gewoonlijk niet graag oversteken. Er alles aan doen om de bloemetjes toch maar in deze sector buiten te zetten, dat doen zelfs de flikken niet.

PAVEL. Ik ben geen flik.

STASYA. Bespaar me de details. Je zou zeggen dat jij met kleren en al in bed kruipt.

PAVEL. Waarom ben je naar hier gekomen?

STASYA. Nu heb ik er genoeg van! Laat me met rust, ouwe zak. Trap het af of je zit dik in de puree. (*Pavel blijft staan.*) Godverdomme, bol het af, vent!

Ten slotte vertrekt hij.

Zij steekt een sigaret op, slaat haar armen rond haar lichaam en stamp met de voeten om het warm te krijgen.

Opnieuw licht uit de coulissen, samen met de luide muziek. Dan wordt de deur gesloten. Tigran verschijnt, gevolgd door Novacs die nooit wat zegt. Novacs draagt altijd handschoenen.

TIGRAN. Wie we daar hebben. (*tot Novacs.*) Hij had gelijk. Zij is het.

STASYA. Hallo, Tigran.

TIGRAN. Wat een verrassing, zeg! Het doet deugd aan het hart je terug te zien. Hoe is 't, schoonheid?

STASYA. 't Kan ermee door.

TIGRAN. Ik heb de indruk dat we mekaar wat misgelopen zijn de laatste tijd.

STASYA. Ik wou vroeger al eens langs komen, maar ja... je weet hoe 't gaat in 't leven...

TIGRAN. Tuurlijk. Ik ben je dankbaar.

STASYA. Dankbaar?

TIGRAN. Dat je naar hier bent gekomen. Om je te excuseren. Ik ben je dankbaar.

STASYA. Ik heb een paar domme stoten uitgehaald. Maar 't komt in orde, hoor. Ik zit vol goede voornemens.

TIGRAN. Met jou weet je nooit. (*Hij wisselt een blik met Novacs.*) We hebben het nog

gezegd. Hein? “Stasya is een lieve meid, knuffelbaar en wat je maar wil, maar 't is altijd 't zelfde liedje.”

STASYA. Hoe? 't Zelfde liedje? (*Tigran giechelt.*) Ik kom me excuseren of snap je iets niet? Geen woorden in de wind. Ik sta bij jou in 't krijt en dat ben ik niet vergeten.

TIGRAN. Waarom ben je verkast? (*Geen antwoord. Hij wijst haar op Novacs.*) Novaks was pijnlijk. Hij heeft de ganse stad afgedweild en noppes. Je had hem moeten horen... Heb je hem al eens bezig gezien als hij uit zijn vel springt?

STASYA. Nee.

TIGRAN. Het is anders wel de moeite waard. Je vriendinnetje Dunya, die heeft het van dichtbij meegemaakt.

STASYA. Die ken ik niet, die Dunya van jou.

TIGRAN. Ha nee? (*Tot Novacs.*) Ga het tablet eens halen.

Novacs verdwijnt. De deur gaat open en dicht. Licht en klank passen zich aan.

STASYA. Ik was bang hepatitis op te lopen met die naalden. Daarop ben ik beginnen flippen.

TIGRAN. Jij bent niet van plan mij te betalen.

STASYA. Wat?

TIGRAN. Je hebt niet de minste bedoeling om mijn poen terug te storten, je gelooft er zelf niet eens in. Maar 't is wel goed geprobeerd.

STASYA. Ik ga eerlijk met je zijn. We hebben een probleem gehad met een paar Oekraïensen. Twee meiden die het kraakpand binnen zijn gevallen, niemand had hen uitgenodigd, en ze hebben zich gewoon geïnstalleerd.

TIGRAN. Je hangt me de keel uit.

STASYA. Tigran, ik ben hier om met jou te praten. Dat bewijst toch wat, of niet?

TIGRAN. Dat bewijst juist de kloten. Ik had je hoe dan ook wel gevonden, hoor. Meiden zoals jij belanden altijd in dezelfde voze hoekjes van de stad.

STASYA. Je laat me niet uitspreken. Eén van die twee heeft mijn poen gejat. Ik heb geen bewijs, maar ik weet het gewoon! (*Novacs op. Deur. Licht. Muziek.*)

TIGRAN. Dat is dan jammer, maar is dat mijn probleem? (*Hij neemt het tablet van Novacs aan en voert enkele bewerkingen uit.*) Onnodig er klank bij te geven. Je herkent

de stem toch niet door al dat geschreeuw, maar ik ben ervan overtuigd dat je *haar* wel herkent.

STASYA. Ik stel je 't volgende voor. Eerst en vooral bezorg je me een kleine dosis.

TIGRAN. Jij verkeert niet in een positie om wat dan ook voor te stellen.

STASYA. Godverdomme! Ik ga me herpakken, alles komt op z'n pootjes. Wij hebben toch al eerder samengewerkt, of niet?

TIGRAN. Hier. (*Hij geeft haar het tablet en ze kijkt.*) Ik besloot het eens te filmen als Novacs het laat knallen. Erg spectaculair! Het voorkomt meteen dat we in het ijlle zitten te lullen.

STASYA. Wat is dat voor iets?

TIGRAN. Wel, Dunya! Een meisje 'n tikje zoals jij. Alleen wantrouwde ik haar al van bij het begin.

Stasya wendt vlug de blik af van wat ze bekijkt. Tigran neemt het tablet over.

TIGRAN. Op 't einde herken je haar zelfs niet meer. 't Zou om 't even wie kunnen zijn. Ze doet me denken aan een doek van Francis Bacon. Scheelt er iets?

STASYA. Ik heb zin om te kotsen.

TIGRAN. Dat komt door die beelden die voortdurend bewegen. Het is moeilijk iemand te filmen die alsmaar tegenspartelt. (*Hij geeft het tablet terug aan Novacs.*) Hier, bewonder je werk. Goed, m'n lieve schat. Ik geef je achtenveertig uur. Geen seconde langer. Ik vind dit niet leuk, omdat ik het met jou echt goed voor had. Maar ja, je hebt de boel in je gezicht laten ontploffen. Je vertrouwen in ons zakte onder het nulpunt. Je hebt alles verknald en weet je waarom? Omdat je maar een kleine junkie bent, met een holle kop. Je had het als een geschenk uit de hemel moeten aanvaarden dat je voor mij mocht werken. Het vereiste een minimum aan discipline. Het ergste is dat ik jou best goed vond. Ik heb in jou geloofd, Stasya, begrijp je dat? Ik ben diep ontgoocheld. Me op mijn leeftijd nog laten belazeren omdat ik in de mens... Wie is die gozer?

Terwijl hij aan het praten was, is Pavel discreet achter Stasya opgedoken. Novacs richt zijn pistool op de indringer.

STASYA. Ik had je gezegd het af te trappen.

TIGRAN. Ik geloof dit niet! Ze heeft zelfs een gozer meegebracht!

STASYA. Ik weet niet waarom, maar die volgt me altijd!

PAVEL. Hoeveel is ze u schuldig?

STASYA. Waar bemoei jij je mee? Wat kom je hier doen?

TIGRAN. Weet hij iets?

PAVEL. Uw vuile zaakjes interesseren me geen moer. Het enige wat ik wil is haar uit deze situatie halen.

TIGRAN. Bedoel je dat je haar schulden komt betalen?

PAVEL. Als dat de hulp is die ze nodig heeft, ja dan.

TIGRAN. Dit soort vrienden is kostbaar, Stasya.

STASYA. Maar hij is mijn vriend niet!

TIGRAN. Dan is hij misschien je engelbewaarder. Heb je een naam? Wie ben jij precies?

STASYA. Ik ben haar vader.

TIGRAN. 't Is me wat moois. Brengt ze nu al familie mee! (*Stilte. Tigran bekijkt hen om beurt.*) Eén ding is zeker, je ziet er niet uit als een gozer die in 't geld zwemt.

PAVEL. Schijn bedriegt. Kun je ervoor zorgen dat hij geen kramp krijgt?

Tigran haalt de arm van Novacs naar beneden en nadert Pavel.

TIGRAN. Ze weet hoe ze me moet bereiken. En ze weet wat ze me schuldig is. Pak nu je biezen. Er wachten klanten. Belangrijke klanten.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 2

Pavel – Stasya – Miroslav.

Een bar.

Op de tafel waar Stasya en Pavel zitten staan twee kopjes.

PAVEL. Wil je nog wat? (*Stasya schudt van nee. Hij geeft haar de tas die aan zijn voeten staat.*) Voor jou.

STASYA. Wat zit erin? (*Hij antwoordt niet. Ze opent de tas.*) Vanwaar komt dat?

PAVEL. Dat is niet van belang. Hoeveel ben je hen schuldig?

STASYA. Minder dan dit. Niet eens de helft.

PAVEL. Je houdt de rest om een ontwenningsskuur te volgen.

STASYA. Hier heb ik zeker al duizend keer van gedroomd. Je hebt toch een idee, hoop ik, van hoe ik me nu voel. Daarnet? Het zou moeten verboden worden om zomaar in iemands leven binnen te dringen. Waar heb je al die tijd gezeten? (*Geen antwoord.*) Mijn moeder heeft me verteld dat je kort na mijn geboorte bent weggegaan. (*Hij kijkt haar aan.*) Hoe ben je erin geslaagd me terug te vinden? (*Stilte.*) Heeft zij het je verteld? (*Stilte.*) Ik hoop dat je ooit eens op mijn vragen gaat antwoorden, zeg!

PAVEL. Waar is ze?

STASYA. Ze woont in een *kommunalka* bij de rivier. 't Laatste wat ik vernomen heb is dat ze ziek was. Ze is nochtans nog jong.

PAVEL. Zijn jullie kwaad op mekaar?

STASYA. Laten we zeggen dat ze mijn leven iets te veel wou bepalen zonder dat ik de kans kreeg mezelf te bewijzen. De gaatjes in mijn armen... Ik moet je toch geen tekeningetje maken. Misschien heb ik ook tijd verloren door naar jou te zoeken.

PAVEL. Je hebt me gevonden.

STASYA. Dat noem ik niet: "Iemand vinden". Ik dacht dat je dood was. Iemand had haar verteld – ik weet niet of het waar is – dat je autobanden verkocht, een handeltje dat slecht afliep. Wat heb je ginder allemaal uitgespookt?

PAVEL. Waar?

STASYA. In Vladivostok. (*Stilte waarbij Pavel even met zijn handen in het haar zit.*) Je ziet er precies niet goed uit.

PAVEL. 't Is de shock.

STASYA. De shock?

PAVEL. Van je terug te vinden. Hier met jou te zitten.

STASYA. Tegen wie zeg je 't! Waarom ben je er zonder meer vandoor gegaan? Ons van de ene op de andere dag opgeven?

PAVEL. Er moet iets gebeurd zijn.

STASYA. Heb je geweld gebruikt?

PAVEL. Heeft ze je dat gezegd?

STASYA. Ze heeft me nooit wat gezegd. Twee, drie onnozelheden om me ver van de verhaaltjes te houden en te vergeten. Zo van: “t Was een jeugdzonde, hij was een lafbek, een dikke nul zoals zovele mannen”. Ze deed alsof ze erin geslaagd was je te vergeten, om als voorbeeld te dienen voor mij. Ze heeft zelfs geen foto van je bewaard! Ze heeft me alleen verteld dat jij er eentje meegenomen had.

PAVEL. Ze is het belangrijkste vergeten.

STASYA. En wat is het belangrijkste?

PAVEL. Wat geborgen bleef in het minst koude hoekje van haar hart. Achter een deur die ze niet meer open wenste te maken. Ik ga afrekenen.

Hij staat op en gaat naar buiten. Stilte terwijl Stasya hem nakijkt. Dan verdwijnt ze snel op haar beurt.

De scène blijft leeg tot Miroslav verschijnt, die de plaats van Stasya inneemt en de terugkeer van Pavel afwacht.

MIROSLAV. Je neemt een risico als je een tas als deze onbeheerd achterlaat.

PAVEL. Ik dacht dat onze samenwerking op vertrouwen was gebaseerd. Als u begrijpt...

MIROSLAV. Wat kan u haar gezegd hebben dat ze er zo plots vandoor is gegaan?

PAVEL. Slechte inspiratie.

MIROSLAV. En dat betekent? (*Stilte bij Pavel.*) Er is iets gebeurd. Ik wil weten wat.

PAVEL. Om haar uit dit wespennest te halen, wou ik me opdringen bij haar dealer. Ik heb hem gezegd dat ik haar vader was.

MIROSLAV. 't Is niet mogelijk.

PAVEL. Hoe kon ik weten dat ze hem nooit heeft gekend?

MIROSLAV. Wel, nu weet u het.

PAVEL. Bent u haar vader niet?

MIROSLAV. Heb ik dat één keer geïnsinueerd? (*Stilte.*) Tja, nu wordt het pas goed gecompliceerd.

PAVEL. Waar is ze?

MIROSLAV. Niet ver van hier. Aan 't verwerken wat ze zopas vernomen heeft. Mijn verzoek was nochtans eenvoudig.

PAVEL. Waarom doet u het dan zelf niet?

MIROSLAV. Ik kan het niet! (*Pauze.*) Voelt u zich nog steeds in staat om naar haar toe te gaan en haar die tas alsnog te bezorgen?

PAVEL. Daar mogen we ons niet langer toe beperken. Ze mag dat krapuul niet meer zien. Ik zal zelf het initiatief in handen nemen.

MIROSLAV. Dat is niet wat ik gevraagd heb.

PAVEL. Ik heb een pistool nodig.

MIROSLAV. Bijzonder slecht idee. Wat is er?

PAVEL. De mensen die ik ontmoet heb zijn gevaarlijk.

MIROSLAV. Hou me niet voor een idioot.

PAVEL. Verbaast het u dat ik mezelf wil beschermen?

MIROSLAV. U was wel bereid om een nier te verliezen.

PAVEL. Maar niet mijn leven.

MIROSLAV. Om het even, ik kan u geen wapen bezorgen.

PAVEL. Ik kan er een kopen. Met het geld.

MIROSLAV. U hebt het al verpest door haar een vals ouderschap aan te praten. U gaat toch niet doen wat u nog nooit hebt gedaan? U heb nog nooit op iemand geschoten, of wel? U hebt er geen benul van wat dat inhoudt. (*Stilte.*) Ze staat op de hoek van de straat te huilen. Verlies haar niet uit het oog. Zeker niet.

Miroslav verdwijnt.

Net voor alles helemaal verduistert, neemt Pavel de tas en verdwijnt ook hij.

Langzaam donker.

* * * * *

SCÈNE 3

Tigran – Novacs – Dokteres

Een witte gang in een ziekenhuis.

De dokteres, in witte kiel, luistert naar Tigran.

Novacs kijkt vanop afstand toe.

TIGRAN. Als ik gezegd heb: “Gooi die hele handel eruit”, dan is dat een manier van zeggen. Mijn manier van zeggen. Ik weet niets van medische rimram. Wij hebben al mirakels zien gebeuren, of van die dingen die wetenschappelijk niet te verklaren zijn. Zoals die kleine die daar in Dagestan is geboren, met van die Arabische inscripties op verscheidene delen van zijn lichaam. En die inscripties verschijnen alleen als hij koorts heeft. Het laatste vers uit de koran. Niet gezien op tv? Wel, zoiets dus. Ik wou het hier gebeurde, in deze stad, in dit ziekenhuis. Dat zou toch geweldig zijn? Ook voor u! In plaats van hier in dit gat te verschrompelen, zou de top van de hiërarchie van uw werk horen. Het geeft u recht op de rode loper, de nodige eerbewijzen, een hoge pief uit Moscou die u een plak opspeldt. U zou deze plaats de rug kunnen toekeren, want het riekt hier te veel naar de dood. (*Vlug naar Novacs toe.*) 't Is toch waar, zeker. Wij zijn die stank al wat gewoon en u ook, kan ik me voorstellen, maar dat is nog geen reden om niet eens naar wat anders te verlangen. U bent nog jong, dokter. En... Ik ben bereid de prijs te betalen. Ik weet dat het u aan middelen ontbreekt. 't Is toch erg als je er eens goed over nadenkt, in een land als het onze, met zo'n geschiedenis.

Wat mij betreft hebt u 't maar te vragen. Dit is niet meer de relatie dokter patiënt, maar eerder – hoe moet ik het zeggen? – een soort sponsor of mecenas, begrijpt u? Hoeveel krijgt u elke maand? Hein? Ik heb er zo mijn idee over, maar... Bon, zeg eens, gewoon om 'ns te horen. (*In de stilte die volgt horen we een vrouw schreeuwen van pijn.*) Wat is dat?

DOKTERES. Als u me even wilt excuseren.

Ze gaat weg langs de kant vanwaar nu gekreun klinkt.

Tigran keert zich naar Novacs.

TIGRAN. Dat hou je toch niet voor mogelijk? Loopt dat mens naast haar schoenen of wat? Ik ga niet op mijn knieën zitten tot ze begrijpt wat ik van haar verlang. Wat wil ze nog meer? Een powerpoint presentatie?

NOVACS. Leg ik haar om, Tigran?

TIGRAN. Hein?

NOVACS. Als je wil dat ik haar om leg, moet je 't maar zeggen.

TIGRAN. We zijn hier wel in een ziekenhuis.

NOVACS. En dan?

TIGRAN. We vinden een oplossing. Laat mij maar doen, ik heb alles onder controle.

De dokteres komt terug.

DOKTERES. Het spijt me, maar ik kan niet langer blijven. Ze verwachten me in de operatiekamer.

TIGRAN. Wat was dat geschreeuw? Kom me niet vertellen dat het mijn moeder was!

DOKTERES. Uw moeder ligt aan de beademing; ze heeft de kracht niet meer om te schreeuwen. Ik geloof niet dat we mekaar goed begrijpen. Uw moeder lijdt aan amyotrofe laterale sclerose en ze is al een paar weken aan het einde van haar levenscyclus gekomen. Het is daarom dat ik u wou spreken. Ik ben uw zus dikwijls in de gangen tegengekomen. Ik dacht dat zij u ingelicht zou hebben.

TIGRAN. Oké voor die levenscyclus, ik weet dat het met haar bergaf gaat, maar

daarna?

DOKTERES. Meneer, haar aandoening is ongeneeslijk. De huidige behandeling remt alleen het verloop van de ziekte. We hebben haar riluzol toegediend om haar bestaan te verlengen, maar een mirakel hoeft u niet meer te verwachten.

TIGRAN. Maar dat is de oplossing! Verdubbel de dosis van dat spul. Verdriedubbel hem!

DOKTERES. In dit stadium sorteert het geen enkel effect meer.

TIGRAN. U probeert me te vertellen dat mijn moeder gaat sterven. Is het dat?

DOKTERES. Wij hebben alles gedaan wat binnen onze macht ligt, geloof me.

TIGRAN. Waarom zegt u dat dan niet, godverdomme?

DOKTERES. Excuseer?

TIGRAN. Waarom zegt u me niet gewoon: “Uw moeder ligt op sterven! Ze crepeert hier in mijn shitziekenhuis!”

DOKTERES. We hebben niet de gewoonte woorden te gebruiken die zwaar beproefde personen nog meer kunnen choqueren. Ik moet u laten.

Ze wil weg, maar hij doet haar stoppen.

TIGRAN. Wacht... Wacht... *(Hij gaat naar haar toe.)* Ik neem mijn moeder mee. Ik haal haar hier vandaan en ik breng haar naar een viersterrenziekenhuis in Moscou. Ik stop een specialist in die kutziekte vol poen; een gozer die bekwamer is dan u, die snapt hoe de wereld van vandaag in mekaar zit! Weet u wat ik denk? Koterij als deze zal van tafel worden geveegd en doktertjes van uw soort ook!

DOKTERES. Ik raad u af haar in deze toestand te verplaatsen. Zonder medische assistentie houdt ze 't geen uur vol. Goede avond, mijne heren.

Ze gaat weg. Lange stilte.

NOVACS. Wat doen we nu?

Donker.

* * * * *

SCÈNE 4

Serguei – Oksana

Een hangar die al lang niet meer in gebruik is.

Vanuit de coulissen zendt een zwaailicht flitsen naar de scène.

Op de grond: een lichaam, bedekt met een laken. Serguei, van de technische recherche, in een wit beschermepak en handschoenen, zoekt aanwijzingen in de buurt van het lichaam en stopt ze in plasticzakjes.

Oksana heft het gele lint op dat de zone afbakent en stapt naar het lijk zonder op Serguei te letten. Ze blaast in haar handen om zich te verwarmen.

SERGUEI. Je zou zeggen dat de winter in 't land is.

Oksana herkent de stem, beseft van wie ze is en dan pas kijkt ze naar Serguei.

OKSANA. Je bent terug.

SERGUEI. Kwestie van mankracht. De technische hier heeft haar handen meer dan vol en ze hebben mij gezonden ter ondersteuning. Dan is er tenminste eentje gelukkig. *(Ze bekijkt hem.)* Mijn moeder.

OKSANA. Hoe gaat het met haar?

SERGUEI. Ze heeft me verteld dat ze je soms opmerkt.

OKSANA. Ik veronderstel dat ze 't me nog steeds kwalijk neemt.

SERGUEI. Ze heeft graag dat de dingen precies verlopen zoals zij verkiest.

OKSANA. We zijn toch allemaal een beetje zo. Jammer genoeg stond ik niet op het vereiste niveau om haar teergeliefde zoon gelukkig te maken.

SERGUEI. Je weet hoe ze is.

OKSANA. En jij? Heb je ginder wat van je leven kunnen maken?

SERGUEI. Dit is misschien niet de geschikte plaats om het je te vertellen, maar... ik ga volgende maand trouwen.

OKSANA. Alles komt op zijn pootjes terecht. Denk eraan dat je je gaat moeten aanpassen.

Ze knielt en heft het laken op. Ze wendt direct het hoofd af in een gebaar van afschuw.

OKSANA. Je had me wel mogen verwittigen.

SERGUEI. Sorry. Ik ben een beetje verstrooid nu we mekaar terugzien. Ik verwachtte er me niet aan.

OKSANA. Waar is het hoofd?

SERGUEI. Verdwenen. Identiteit onbekend. Geen documenten. Ik heb een vraag die me...

OKSANA. Ja?

SERGUEI. Heb jij dat soms niet? Dat je je iets beklagt.

OKSANA. We waren er niet klaar voor. Te vroeg, te laat. Geen idee. Maar 't was niet het geschikte moment.

SERGUEI. Misschien was het te vroeg.

OKSANA. Dat gebeurt dikwijls met mensen die op het punt staat te trouwen. Een soort paniek als de grote dag nadert.

SERGUEI. Bij mij ligt het anders. Ik ben er nooit in geslaagd de bladzijde om te slaan.

OKSANA. Wat bedoel je eigenlijk, Serguei? Het is zes uur in de ochtend, ik heb zelfs de kans niet gehad om koffie te drinken.

SERGUEI. Ik had die overplaatsing nooit mogen aanvaarden.

OKSANA. Je was toch niet verplicht?

SERGUEI. Nee. Ik wist dat ik een redelijke kans maakte om je terug te zien. Dus heb ik ja gezegd.

OKSANA. Waarom?

SERGUEI. Om mezelf op de proef te stellen.

OKSANA. Da's oerdom.

SERGUEI. Ik dacht: Serguei, zodra je haar ziet, word je van ijs. "Dag. Alles goed? Dit is het lichaam van een vrouw zonder hoofd. Alles wijst erop dat de onthoofding post mortem is gebeurd." Zuivere routine. Maar ja... Dan sta jij daar en al mijn moed zinkt me in de schoenen. Als we meer dan één leven hadden, dan zweer ik je dat ik een optie neem op het volgende en dan vraag ik de schepper om mij de kracht te geven je te weerstaan in geval ik je weg kruis.

OKSANA. Serguei?

SERGUEI. Ja?

OKSANA. Je gaat dus trouwen?

SERGUEI. Ja.

OKSANA. Dan stel ik voor dat we ons in deze zaak als professionelen gedragen. Akkoord?

Hij knikt van ja, meer om haar genoeg te doen dan uit overtuiging.

OKSANA. Heb je foto's genomen?

SERGUEI. Daar heeft Vlad voor gezorgd. Ik hou me bezig met het sporenonderzoek.

OKSANA. Wat weten we over haar?

SERGUEI. Zo goed als niets. Laten we zeggen dat ze tussen 20 en 25 is. Gebroken ribben en andere verwondingen laten veronderstellen dat ze zich hevig heeft verzet voor ze stierf. Geen sporen van seksueel geweld. De dood is ongeveer acht uur geleden ingetreden en het lichaam werd naar deze hangar verplaatst en hier onthoofd. Achteraf.

OKSANA. Achteraf?

SERGUEI. Ja.

OKSANA. Ik veronderstel dat er geen getuigen zijn.

SERGUEI. Een dakloze aan het einde van het steegje heeft even voor middernacht een man gezien die hier naar buiten kwam.

OKSANA. Kan hij ons een signalement geven?

SERGUEI. Hij bevond zich te ver en hij had een flinke slok vodka op. Maar hij heeft die gast wel degelijk gezien, want hij had een hoedendoos bij zich, zei hij.

OKSANA. Afschuwelijk.

SERGUEI. Het doet aan zaken van vroeger denken.

OKSANA. Hier kuiert een psychopaat rustig rond en al wat wij over hem weten is dat hij de hoofden van zijn slachtoffers verzamelt. Ik heb de indruk dat er meer en meer ziekelijk gestoorden vrij rondlopen.

SERGUEI. Dat bestond vroeger niet.

OKSANA. Wanneer vroeger?

SERGUEI. Voor de perestrojka. Ze hebben alle deuren open gegooid, dat heeft een forse luchtverplaatsing veroorzaakt en nu is alles om zeep.

OKSANA. 't Is net of ik je moeder bezig hoor.

SERGUEI. Gisteren heeft ze iemand op de hoogte gebracht van het naderende overlijden van een naaste familielid en in plaats van in te storten, stapte die gast naar de drankautomaat. Haast elke dag krijgt ze met verbijsterende reacties te maken. De mensen zijn gewoon gek aan 't worden.

OKSANA. Wanneer zien we mekaar? (*Korte stilte. Misverstand!*) Om het rapport over te maken.

SERGUEI. Deze namiddag, goed? Of liever nee, ik heb een beter idee. We dineren samen en dan bezorg ik het je. Zo krijg ik de tijd om het op te stellen. (*Aarzelend bij Oksana.*) Zeg niet nee. Alsjeblief.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 5

Stasya – Moeder van Stasya – Serguei – Dokteres

Ergens in het ziekenhuis.

Wit licht domineert. Op een verhoog: een vreemd, ondefinieerbaar voorwerp. Is het een kapotte machine, een modern kunstwerk in metaal? Of nog wat anders?

De moeder van Stasya, zowat van Pavels leeftijd, zit in een rolstoel met een plaid over de knieën. Stasya staat bij haar.

STASYA. Een van je huisgenoten had me verteld dat ik je hier zou vinden. Wat heb je eigenlijk? (*De moeder haalt de schouders op.*) Wil je er niet over spreken?

MOEDER. Ze zijn me aan 't onderzoeken. Routinecontrole. Hoe lang is 't nu al geleden, Stasya?

STASYA. Een eeuwigheid.

MOEDER. Dacht ik ook. (*Lange pauze.*) Heb je soms ook niet het gevoel dat je op een

schip zit dat op drift is? Ik heb nooit met een schip gevaren, maar in mijn kamer hangt een foto van het Baikalsee. 't Komt misschien door die foto, maar ik heb hoe dan ook die indruk, dat wel.

STASYA. Welke indruk?

MOEDER. Dat de wereld alsmaar draait. Maar veel te snel.

STASYA. Heb je 't over draaierigheid?

MOEDER. Dat heeft er niets mee te maken. Eerder zoiets als een versnelling. Nee, laat maar.

STASYA. Ik denk het niet, mama. Als de rotatie van de aarde zou versnellen, zeggen ze 't ons wel.

MOEDER. Wat wil je dat ze ons zeggen? Ze hebben ons nooit wat gezegd. Op de Polen in het bos van Katyn hebben we zestig jaar lang moeten op wachten.

STASYA. Als je medicatie neemt, zijn er vast en zeker nevenverschijnselen.

MOEDER. Maar nee... Je luistert niet eens. Het is iets anders. Ik heb er gisteren nog met Gagarin over gesproken.

STASYA. Met wie?

MOEDER. Joeri Gagarin, de kosmonaut. Hij denkt ook dat de aarde sneller draait. Hij voelt het, net als ik.

STASYA. Gagarin is dood, mama.

MOEDER. Wat vertel je toch! Hij is gisteren het ziekenhuis komen bezoeken. Al het personeel was in uniform. Ze hadden echt hun uiterste best gedaan. Je had het moeten zien! Ik kan je er wel bij vertellen dat de sfeer niet dezelfde was als vandaag.

STASYA. Dat kan niet.

MOEDER. Hij is bij mij gekomen! Hij heeft mijn handen vastgepakt en we hebben met mekaar gepraat. Tamelijk lang zelfs. Wat wil je nog meer als bewijs? Het is waar dat hij niet meer van de jongsten is, maar hij is wel springlevend.

STASYA. Je moet hem met iemand anders verwarren.

MOEDER. Ik verwar hem met niemand anders! Ik weet toch wie Joeri Gagarin is en zowel hij als ik zijn ons bewust van wat er tegenwoordig allemaal gebeurt. *(Ze pakt haar bij de elleboog en kijkt in de plooi van haar arm.)* Gaat dit op een dag ooit

stoppen?

STASYA. Binnenkort.

MOEDER. Was 't maar waar...

STASYA. Misschien dat deze keer... 't Is anders. Ik heb zin om erin te geloven.

Een blik naar mekaar.

MOEDER. Jij hebt me wat te vertellen.

STASYA. Ik weet niet hoe ik het je moet zeggen.

MOEDER. Wie is 't? (*Stasya antwoordt niet.*) Toch geen junkie, hoop ik?

STASYA. Nee.

MOEDER. Is hij het die je heeft overtuigd? (*Stasya knikt.*) Dan is hij geslaagd waar ik gefaald heb. Alleen liefde is in staat om zo'n mirakel te verrichten. Zeg me dan tenminste hoe hij heet.

STASYA. Pavel. Ik heb hem ontmoet. (*Stilte.*) Ik heb mijn vader ontmoet.

MOEDER. Ik heb je gehoord. Ik ben niet doof.

STASYA. Hij is terug.

MOEDER. Nee. Jouw vader ligt ergens op de bodem van de Stille Oceaan, aan een blok beton geketend. Hij rotzooide met de Chinese maffia.

STASYA. En als ze je slecht hebben ingelicht? Tenslotte heb je geen enkel bewijs.

MOEDER. Heb jij er dan wel een?

STASYA. Hij is in de stad, mama.

MOEDER. Zijn spook misschien.

STASYA. Hij heeft me gevolgd. Ik dacht aanvankelijk dat het een pervert was, maar hij zei dat we een band hadden met mekaar. Op het moment zelf snapte ik het niet.

MOEDER. Je eerste gedachte was de goede. Het kan alleen maar een pervert geweest zijn.

STASYA. Nee, hij wou praten, iets voor me doen.

MOEDER. Had hij het over een band? Jouw vader besepte zelfs niet wat hem hier kon houden. Niets kon hem hier houden. Hij heeft een trein genomen om zeven tijdszones te overbruggen, zogezegd om stinkend rijk terug te keren – zo zei hij – en ik was zo onnozeldom om op het perron met mijn zakdoek staan te zwaaien.

STASYA. Weet ik, dat heb je me al verteld.

MOEDER. Je hebt gelijk, we hebben het al te veel over hem gehad. Oude koeien. Er moeten geen banden meer gesmeed worden.

STASYA. Toch is hij terug.

MOEDER. Onmogelijk. Hoe kun jij weten dat hij het is? 't Kan om 't even wie zijn.

STASYA. Ik zou niet weten hoe ik het moet weten, jij hebt al zijn foto's verbrand.

MOEDER. Hij is verdwenen, Stasya. En niet alleen op foto.

STASYA. Je zou hem echt eens moeten zien.

MOEDER. Geen sprake van! Ik heb geen zin om een bedrieger te ontmoeten.

STASYA. 't Is nochtans de enige manier.

Stilte.

MOEDER. Wat wil hij?

STASYA. Hij gaat mijn schulden betalen en hij heeft me genoeg gegeven om in een afkickcentrum een ontwenningsskuur te volgen. Zelfs meer dan dat.

MOEDER. Hoeveel?

STASYA. Ik heb het niet geteld, maar 't is enorm veel. Hij zou graag hebben dat ik naar een andere stad verhuis om de bladzijde om te draaien en met wat hij me geeft kan ik mijn leven opnieuw beginnen. 't Is nu of nooit, ik voel me ertoe in staat.

MOEDER. In de veronderstelling dat hij nog leeft, waarom is hij dan teruggekeerd om met poen te gooien?

STASYA. Wroeging.

MOEDER. Hij niet. Jij droomt klaarwakker. (*Stilte.*) Het bezoeken is bijna voorbij. Ik zou graag hebben dat we niet uit mekaar gaan zoals vorige keer.

STASYA. Ja, dat zou ik ook graag hebben.

MOEDER. Breng me terug naar mijn kamer.

STASYA. Wat is dat voor iets, dat ding?

MOEDER. Een relikwie. Een stuk van de spoetnik van Gagarin na de landing. Ze dachten dat ze hem een plezier zouden doen door het hem te schenken, maar hij is het blijkbaar vergeten. Misschien is het voor hem niet zo'n leuk souvenir.

Stasya duwt de rolstoel. Wanneer de dames naar buiten willen, komt Serguei binnen.

MOEDER. Voor het feestje ben je te laat. Je had er gisteren moeten zijn.

Serguei kijkt verbaasd, maar antwoordt niet. Beiden af. Eenmaal alleen, kijkt hij naar de hoop schroot op het verhoog. Na hem komt de dokteres op.

DOKTERES. Ik heb niet veel tijd, mijn jongen. *(Ze geeft hem een zoen.)*

SERGUEI. Alles oké, mama?

DOKTERES. Altijd hetzelfde: druk, druk, druk. Ik veronderstel dat je je zorgen maakt over het diner? Dan heb ik goed nieuws. Brasserie Lietche werd de 17e voor ons gereserveerd. We hebben afgesproken voor 70 bestekken. Bovendien is je oom erin geslaagd een witte limousine te regelen, een *Zil*. Tamelijk duur, maar het is zijn cadeau, heeft hij gezegd. Daarom dacht ik er aan om de ouders van Anouchka te bellen om te kijken of ze... Wat scheelt er? Voel je je niet goed?

SERGUEI. Niet erg, nee...

DOKTERES. In deze zaal kan je zelfs niets meer drinken. Heb je graag dat we even naar buiten gaan?

SERGUEI. Het maakt me bang.

DOKTERES. Wat maakt je bang? *(Ze denkt dat ze het weet en glimlacht.)* Dat is toch normaal. Ik zat in 't zelfde schuitje toen ik met je vader ging trouwen. Maar eens ik in de *karavai* gebeten had, ben ik tot de constatacie gekomen dat de aarde toch niet opgehouden had met draaien.

SERGUEI. En als ik me vergis?

DOKTERES. Hoezo?

SERGUEI. Wel ja... Als ik me vergis. Van leven.

Ze kijken mekaar aan.

DOKTERES. Goed. Ik heb het beet.

SERGUEI. Wat heb je beet?

DOKTERES. Ik ben niet zo dom als ik er uitzie. Wanneer heb je haar teruggezien?

SERGUEI. Nee... Dat is het punt niet.

DOKTERES. Hou op! Ik verdraag niet dat je spelletjes met me speelt.

SERGUEI. Ik heb haar op een plaats delict weergezien. Per toeval. Maar we hebben het niet gehad over...

DOKTERES. Het toeval heeft er niets mee te maken.

SERGUEI. En ik die dacht je plezier te doen door naar hier terug te keren.

DOKTERES. We bellen mekaar elke week! Ik had moeten weten dat ik het niet was met wie jij meer tijd wou doorbrengen.

SERGUEI. Mama...

DOKTERES. Anouchka is precies het soort vrouw die jij nodig hebt. Besef dat dan toch! Ze is charmant, heeft een diploma, ze droomt van een leuk gezinnetje, ze koestert eenvoudige, maar constructieve verlangens. Bij haar staat het hoofd tenminste op haar schouders! Zij verknoeit haar tijd niet door achter schurken aan te zitten die ze toch nooit kan pakken. Ik vraag me trouwens af hoe die ooit haar graad van luitenant heeft gekregen.

SERGUEI. Het verhaal van haar vader.

DOKTERES. Ach ja, natuurlijk. Dat verklaart alles. De dochter van een *held van het volk*.

SERGUEI. Je oordeelt zo streng over haar omdat ze niet is zoals anderen.

DOKTERES. Rusland is uitsluitend opgebouwd door dat soort mensen. En legendes die slecht eindigen.

SERGUEI. Laten we zeggen dat jij vindt dat ze niet past in jouw manier van denken.

DOKTERES. Al wat ik weet, Serguei, is dat het aantal mannen die hun leven vergooien door het koesteren van illusies verbazend groot is.

SERGUEI. Jij vreest dat het bij mij genetisch is bepaald? Is het dat?

DOKTERES. Leg me geen woorden in de mond die ik niet gebruikt heb! Toen hij me, zonder het minste afscheidwoordje in de steek had gelaten, was het gezegd omwille van een danseres van het Bolchoi. En nu? Hein? Nu overleeft hij dank zij een sociale uitkering ergens in een uithoek van het land waar de poolnacht nooit eindigt. Maar goed, als hij jouw referentie is...

SERGUEI. Hij is niet lang genoeg bij mij gebleven om mijn referentie te zijn.

DOKTERES. Mijn excuses. Wat ik zou willen is dat je begrijpt... Van dat meisje hoef je

niets te verwachten. Ze heeft je al genoeg pijn gedaan.

SERGUEI. Dan heb ik slecht nieuws: ze doet het opnieuw.

DOKTERES. En Anouchka? (*Korte pauze.*) Je beseft toch best dat je niet meer terug kan?
(*Geen antwoord.*) Serguei?

SERGUEI. Ik weet het.

DOKTERES. Mooi zo. Je bent tenminste nog voor rede vatbaar. Goed, luister naar mij en doe wat ik zeg. Om te beginnen zie je haar niet meer terug.

SERGUEI. Dat wordt bepaald lastig.

DOKTERES. En waarom?

SERGUEI. We zitten op dezelfde zaak.

DOKTERES. Wel, zet alles in je hoofd eens mooi op een rijtje. Sluit die zaak af. Daar zijn toch geen toverkunsten voor nodig?

SERGUEI. Ik dacht dat ik het kon.

DOKTERES. Ik kan je ook arbeidsongeschikt verklaren. Dat is misschien het eenvoudigste. Dan bestaat er geen risico meer dat je met haar geconfronteerd wordt. Wat denk je? (*Hij bekijkt haar zonder te antwoorden*) Om de liefde gods, Serguei, geef antwoord!

Donker.

* * * * *

SCÈNE 6

Tigran – Novacs – Oksana – Miroslav

Duister.

We horen een muziekje, gevolgd door een stem die via luidsprekers een mededeling geeft.

STEM. Mogen we er onze bezoekers aan herinneren dat het binnen de gehele ruimte van het museum verboden is te roken. Elke inbreuk wordt bestraft met een

forfaitaire boete of geeft aanleiding tot strafrechtelijke vervolging.

Licht.

We bevinden ons in een zaal van een groot museum waar schilderijen geëxposeerd worden. Op een bank zitten Novacs en Tigran, die de wanden bekijkt.

TIGRAN. Al die koppen die ons observeren... Het summum van harmonie. Grandioos! Er overvalt me een soort duizeligheid. Heb jij dat niet? Word jij daar niet duizelig van? (*Novacs bekijkt hem zonder antwoorden.*) Ik kan het moeilijk onder woorden brengen, maar het is alsof die figuur een bovennatuurlijke kracht uitstraalt. Mijn hand. Kijk naar mijn hand. Ze beeft. Dat is voor mij een teken.

NOVACS. Een teken van wat?

TIGRAN. Dat ik er ondersteboven van ben. Ik snap niet hoe hij dat kan schilderen, zelfs die stilleven. Zie je dat? Het is alsof de kleuren vibreren, de manier waarop hij de verf heeft aangebracht, zijn spelen met het licht... Ik heb de indruk dat zijn doeken ontploffen in mijn ogen en alles overhoop gooien binnen in mijn schedel.

NOVACS. Je hebt misschien de griep.

Tigran bekijkt Novacs en we snappen in welke mate hij zich onbegrepen voelt.

TIGRAN. Voor niets ter wereld had ik deze expo willen missen.

NOVACS. 't Is al de vierde keer dat we hier zitten.

TIGRAN. Als ik een zakelijk rendez-vous heb, zorg ik er altijd voor dat het ergens is waar ik graag kom.

NOVACS. Toch blijft het de vierde keer.

TIGRAN. Goed, en wat dan nog? Is er iets in het leven dat jou kan ontroeren? Hein? Vooruit, ik luister. (*Stilte.*) Er moet toch iets zijn dat je van je sokken blaast? Waar jij kippenvel van krijgt? Jij bent toch niet de hele tijd zoals je daar zit en me vertelt dat je de hele tijd zo bent? Nee... Op een dag heb ook jij zitten huilen, daar ben ik van overtuigd. Maar je wil het niet zeggen omdat je... Hoe leggen die psychos dat weer uit? Je verdringt het. Ja, dat is 't! Je verdringt het,

het blokkeert ergens iets en er komen alleen maar vodden van, zoals zweren, tumoren, de hele bataklan. Er staan je nog zwarte dagen te wachten, Novacs. En op 't einde ga je ergens in een ziekenhuis liggen tandenknarsen, net zoals mijn moeder.

NOVACS. Ik heb ooit gehuild.

TIGRAN. Ha?

NOVACS. Eén keer.

TIGRAN. Dat is goed. Het is goed dat je dat zegt. Je moet erover praten, je hart uitstorten.

NOVACS. Ik was elf jaar.

TIGRAN. En?

NOVACS. Ik hoorde een vogeltje fluiten. Op tv.

Stilte. Tigran kijkt op zijn uurwerk.

TIGRAN. Goed... Wat vreet die toch uit?

NOVACS. Wat is dat voor iets, een stilleven?

TIGRAN. Een voorwerp dat je op tafel legt, dat niet beweegt, dat niet ademt. En dan schilder je dat. Heb je 't in de zaal hiernaast niet gezien? Zelfs de kleinste kadertjes zijn een fortuin waard. Anders was ik er zeker voor gevallen.

NOVACS. Ik denk dat ik het eens ga proberen.

TIGRAN. Proberen? Wat ga jij proberen?

NOVACS. Een stilleven schilderen.

TIGRAN. Heb je ooit al eens een penseel tussen je vingers gehouden?

NOVACS. Moet dat?

TIGRAN. *(Kijkt naar achter.)* Hij is er. Wacht hier op mij, ik ga de zaak regelen.

Tigran gaat af, terwijl hij Miroslav kruist, die opkomt om de kunstwerken te bewonderen.

Even later zal Oksana langs een andere kant binnenkomen. Dit keer is ze in burger gekleed.

Ze slenteren beiden achter Novacs rond, die op de bank is blijven zitten.

Een telefoon rinkelt. Oksana antwoordt.

OKSANA. Ja, Serguei... In het museum. Ik wou de tentoonstelling zien waar iedereen het

over heeft... Nee, nee, je stoort absoluut niet. Gaat het daar vooruit in het lab? ...
Waarom bel je me dan? (*Haar gelaat versombert.*) Zoals je verkiest. Er blijven
hoe dan ook een hoop dingen op onze weg achter naarmate we verder trekken.
Ik heb het al eens meegemaakt... Je hebt me heel goed begrepen. Je had
bepaalde dingen niet moeten zeggen, maar je deed het toch. Nu gaan we beiden
als twee idioten hartzeer hebben... Laten we het hierbij laten.

Ze haakt in. Terwijl ze aan 't bellen was, heeft Miroslav de zaal verlaten.

*Oksana neemt plaats op de andere hoek van de bank waar Novacs nog steeds zit. In de stille
ruimte probeert ze discreet te huilen. Novacs haalt een scharlakenkleurige papieren
zakdoekje te voorschijn en reikt het haar aan. Oksana aarzelt even en neemt het aan.*

OKSANA. Dank u. (*Ze droogt haar tranen.*) Ik schaam me een beetje.

NOVACS. Zeg gewoon dat u pijn hebt.

OKSANA. Dat ook, ja.

NOVACS. Zoals ik. Toen hij zong op televisie.

Oksana kijkt hem verbaasd aan.

Muziekje. Nieuwe aankondiging door de luidsprekers.

STEM. Mogen wij onze bezoekers vragen elk verdacht pakket te signaleren. Achterge-
laten tassen of zakken zullen onmiddellijk in beslag worden genomen en
vernietigd. Wij danken u voor uw begrip en uw vriendelijke medewerking.

OKSANA. Bedankt voor het zakdoekje.

NOVACS. U hebt me al eens bedankt.

Ze gaat naar buiten, net voor Tigran terugkeert.

TIGRAN. Wil ik je de laatste vertellen? Hij stond daar met lege handen, ik ben er nog
altijd niet goed van. Hij betaalt alleen op voorwaarde dat ik zijn dochter met
rust laat. Hij wil niet dat ze nog langer voor ons werkt. (*Hij kijkt indringend
naar Novacs.*) Ben je er nog?

NOVACS. Moet penselen kopen.

TIGRAN. Hou op. Dat meen je toch niet? (*Hij wacht op een antwoord dat niet komt.*) Je moet goed beseffen dat er voor eentje zoals hij daar, miljoenen anderen zwarte sneeuw hebben gezien. Denk maar niet dat je hier volgend jaar gaat exposeren. Ik ken je, Novacs. Je houdt te veel van schransen. Ik heb al gezien hoe jij een volle kom piroshki in minder dan vijf minuten achter je kiezen stopt. Als jij op wat kliederwerk moet rekenen om je bodemloze vat te vullen, dan ga je met iets straffer voor de pinnen moeten komen. Niet iedereen heet Harding Meyer. (*Novacs bekijkt hem.*) Eindelijk... Ik voel dat je weer met beide voeten op de grond staat.

NOVACS. Je hebt hem gezien?

TIGRAN. Yep. We hebben te maken met een gozer die me een roestig wrak probeert aan te smeren, maar zichzelf voor een verkoper van limousines houdt. Hij stelt zijn voorwaarden, terwijl hij geen enkele kaart in handen heeft. Hij veegt zijn kloten aan de etiquette. Hij heeft me zelfs bedreigd! Echt waar! Dit is de laatste der idealisten! En op zo iemand moet ik botsen! Waar komt die gast godverdomme uit gekropen! Heeft zij jou al over haar vader verteld? (*Novacs schudt van nee.*) Mooi. Hoe dan ook, we laten het er niet bij. Ik ga dat schaapje in de kooi lokken, hij kent nu toch de weg. Wat zou je ervan denken als we eens naar de zaal hierboven trokken?

Er broeit wat in het hoofd van Novacs: hij glimlacht.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 7

Pavel – Miroslav – Serguei

In het ondergrondse metrostation.

Pavel zit op een bank. Naast hem zit Miroslav, die luistert.

PAVEL. Ik ben tenminste voor iemand van nut. Het is lang geleden dat ik nog voor iemand van nut ben geweest. Ik blijf achter hun voddën zitten. Het is de bedoeling dat ze snappen dat ze niet zomaar over het leven van iemand anders kunnen beschikken, hoe almachtig ze zich ook wanen. Ze moeten voelen dat iemand in het wit van hun ogen kijkt, dat iemand hen uitdaagt door hen met de vinger te wijzen. Ze geloven nergens in, daarom is dit nieuw voor hen, ongehoord! Luister, ik ben het volgende van plan. Hun poen, die kunnen ze krijgen. Ik leg hem op tafel op één voorwaarde: Stasya is niet langer hun speelgoed. Gedaan met de verkoop onder tafel om haar doses te betalen. Ze zit nu aan de methadon. Ik wil niet dat ze nog langer rond haar blijven draaien, want dan hebben ze met mij te doen.

MIROSLAV. Ik weet niet of je erin geslaagd bent hen bang te maken, maar het is alleszins een prima manier om een eind te maken aan je leven. Wat is er eigenlijk tussen u en haar? (*Stilte.*) U bent haar vader niet. Waar wacht u op om het haar te zeggen?

PAVEL. Ik zal het haar zeggen.

MIROSLAV. Wanneer?

PAVEL. Als heel de zaak achter de rug is, zal ik het haar zeggen.

MIROSLAV. Zeg het haar nu. Wacht er niet mee. Hoe meer tijd er verstrijkt, hoe meer ze erin gelooft.

PAVEL. Ik zei toch dat ik het haar zal zeggen!

Pavel zit plots met zijn hoofd in zijn handen, alsof hij diepe pijn voelt.

MIROSLAV. Gaat er iets niet? (*Pavel komt recht zonder te antwoorden.*) Ik heb u gevraagd

haar te helpen door haar een tas te bezorgen, niet door in haar ogen de held uit te hangen.

PAVEL. U zegt dat ze een vriendin is, maar buiten het feit dat u haar schulden betaalt, kan haar lot u precies niet veel schelen. Dat meisje leeft al jaren in een hel door die smeerlapperij die ze spuit. Toch is het beslist mogelijk om haar eruit te halen.

MIROSLAV. Daar vreesde ik voor.

PAVEL. Wat?

MIROSLAV. U bent aan haar gehecht geraakt. Verkeerde keuze. Ik had iemand in uw toestand niet mogen kiezen.

PAVEL. Ik zou graag willen weten wie u bent.

MIROSLAV. Ik betaal u. Er is geen enkele reden waarom u dat zou moeten weten.

PAVEL. U hebt haar niet per toeval op mijn weg gezet.

MIROSLAV. Waarom beweert u dat? (*Pavel bekijkt hem zonder te antwoorden.*) Stasya is een jonge junkie zoals er in deze stad honderden rondlopen. De overheid trekt zich geen moer aan van wat er met hen gebeurt. Corruptie kruipt heel hoog in de hiërarchie. Ik geloof geen seconde dat u over middelen beschikt om druk uit te oefenen op dealers. Te veel mensen hebben hun vingers verbrand. Geef het geld aan Stasya, ze betaalt hen en met wat overblijft zal ze haar best doen om eruit te geraken.

PAVEL. U was ooit flik, waar of niet?

MIROSLAV. Stop met uzelf kopbrekens te bezorgen.

PAVEL. Ik heb u in het museum opgemerkt. U volgt de hele operatie op de voet.

MIROSLAV. U hebt me gezien omdat ik de moeite niet heb genomen om me te verbergen. Maar goed, ik ben nooit ver weg, maar vanaf nu zal u alles alleen moeten doen. Na de overdracht van de tas, zal ik u uitbetalen zoals afgesproken en daarna kan u Miroslav vergeten.

PAVEL. Waarom doet u dit? (*Stilte.*) Ik heb niet de indruk dat u een engel bent.

MIROSLAV. Misschien moet u mij zo proberen te zien.

PAVEL. Ik wou dat ik dat kon zeggen.

We horen een naderend metrostel. Pavel spreekt verder, maar zijn woorden worden overstemd door de trein die binnenrijdt en stopt. We zien de uitdrukking op het gelaat van Miroslav en we zien Pavel spreken. De automatische deuren gaan open en in de relatieve stilte die volgt, begrijpen we opnieuw wat Pavel zegt.

PAVEL. Hoeveel levens kan een mens hebben, denkt u? Hoeveel levens in één enkel bestaan?

MIROSLAV. Tijdens de koude oorlog zegden de spionnen dat ze ze niet meer konden tellen.

PAVEL. Doe me een genoegen en verberg wat ik u gezegd heb in een hoekje van uw verstand.

Een signaal kondigt het sluiten van de deuren aan. De trein vertrekt met het nodige kabaal. Serguei komt het perron opgelopen als iemand die net de trein heeft gemist. Hij haalt een telefoon uit zijn zak en kijkt voor de tweede maal teleurgesteld.

De stilte keert langzaam terug.

Serguei komt naar de mannen die op de bank zitten.

SERGUEI. Excuseer, ik zou dringend iemand moeten bellen, maar mijn batterij is plat.

MIROSLAV. U doet maar, ik heb geen telefoon.

PAVEL. *(Geeft zijn gsm.)* Alsjeblieft.

SERGUEI. Dank u.

Serguei gaat even verder staan terwijl hij een nummer vormt.

MIROSLAV. U weet wat u te doen staat.

Miroslav gaat weg, terwijl Serguei het gesprek voert.

SERGUEI. Ik ben het, Oksana... Alsjeblieft, nee! Niet ophangen, alsjeblieft! Ik moet je dringend iets zeggen... In verband met de zaak, natuurlijk. Je moet naar het lab komen, ik heb wat ontdekt... Ja, ontdekt. Ik kan het er via de telefoon niet over hebben. Het is iets... Het verandert alles radicaal vanaf het begin van het

onderzoek. Het is iets ongelooflijk, je moet echt langs komen. Akkoord... Akkoord, meteen morgenvroeg. (*Hij gaat naar Pavel en geeft de telefoon terug.*) Ik weet niet hoe ik hem uit zet. Het was echt dringend. Misschien dat ik zonder u... Enfin, bedankt voor het telefoontje.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 8

Stasya – Dokteres – Moeder van Stasya

Een bureel in het ziekenhuis.

De dokteres bladert in een dossier. Voor haar staat Stasya.

DOKTERES. En ze had u niets gezegd?

STASYA. Nee.

DOKTERES. Ze is onder de radar verdwenen en toen ze daarna opnieuw de weg naar onze diensten vond, hebben we geconstateerd dat de ziekte in een onomkeerbare fase zat. Ik weet niet of we nog veel hadden kunnen doen, maar als haar omgeving haar had aangeraden om eerder te komen... Bent u haar dochter?

STASYA. Ja. We waren mekaar uit het oog verloren.

DOKTERES. Zijn er nog andere familieleden?

STASYA. Mijn vader. Hij woonde niet meer in de streek, maar hij is onlangs teruggekeerd.

DOKTERES. Ga even zitten. (*Stasya neemt tegenover haar plaats.*) Ik denk dat het goed is als we hem uitnodigen om haar te bezoeken.

STASYA. Het is nogal ingewikkeld. Hij heeft haar laten zitten toen ik klein was en...

Stilte.

DOKTERES. Een andere vrouw?

STASYA. Ik geloof van niet.

DOKTERES. Ik vraag het omdat het zo klassiek is...

STASYA. Mijn vader is niet klassiek.

DOKTERES. Wel, als hij niet klassiek is, zal hij alle mogelijke hindernissen nemen om degene die hij in de steek heeft gelaten terug te zien. We zien wel. In afwachting heb ik hier een paar documenten die zij keer op keer weigert te tekenen. Ik zou graag iemand zien die haar daarmee hielp. Het betreft de afwikkeling van de hospitalisatiekosten. Zij is er echter van overtuigd dat wij iets in het schild voeren om haar te beletten verklaringen af te leggen... Ik weet niet waar ze 't allemaal vandaan haalt.

STASYA. Ze is er met haar hoofd niet meer bij.

DOKTERES. Het is tamelijk bevreemdend. Op bepaalde ogenblikken maakt ze opmerkingen die nergens op slaan en het volgende ogenblik blijkt ze perfect coherent te zijn. Haar gedrag maakt er onze samenwerking niet gemakkelijker op. Ze heeft zich trouwens plots tegen mij gekeerd.

STASYA. *(Neemt de documenten.)* Ik zal zien wat ik kan doen.

DOKTERES. U mag zich niet verplicht voelen.

STASYA. Ik doe het voor haar.

DOKTERES. Herinnert u zich mij niet meer? *(Stilte.)* Ik zong in het koor van de muziekschool.

STASYA. Dat is dan toch lang geleden.

DOKTERES. Op een dag hoorde ik iemand Bach spelen op piano. Een prelude, denk ik. Ik duwde de deur open en zag een meisje van 15 of 16 jaar. *(Ze laat met opzet een pauze.)* Speelt u niet meer?

STASYA. Nee.

DOKTERES. Het was gewoon prachtig. Ik durfde het u toen niet te zeggen.

STASYA. U had het misschien moeten doen. Mag je hier roken?

DOKTERES. U maakt een grapje? *(Stasya sluit haar pakje sigaretten.)* Hoe kan je de piano laten als je zo goed speelt?

STASYA. Ik denk dat ik het antwoord ken. Maar als ik u dat geef... Uiterlijk zou u niets

aan me zien, maar ik zou een diepe, doffe pijn voelen. Ten slotte zou u met uw antwoord van hier weggaan en blijf ik met een onzichtbare wonde achter. Het is dus beter om deze vraag en de herinnering die u van mij hebt te vergeten. Kan ik nu mijn moeder zien?

DOKTERES. Ik zal haar halen.

De dokteres gaat weg. Stasya neemt de documenten door die ze zopas heeft ontvangen, tot er een sms binnenkomt. Ze kijkt naar haar telefoon. We horen de stem van Pavel terwijl zij de boodschap leest.

STEM PAVEL. Vanavond betaal ik je schuld. Vanaf morgen leid jij een ander leven. Doe het goed, Stasya!

Ze tikt op haar beurt een antwoord (en verzendt het.) We horen haar stem terwijl ze het antwoord schrijft.

STEM STASYA. Wees voorzichtig. Ik ben bang dat ze je kapot willen maken.

Nieuw bericht van Pavel. We horen zijn stem.

STEM PAVEL. Maak je geen zorgen. Er valt niet veel meer kapot te maken.

De dokteres komt op. Ze duwt de rolstoel met de moeder van Stasya.

DOKTERES. Hier is ze. Dan laat ik u. (Af.)

MOEDER. Ik weet niet wat ze in het schild voert, ik hoop alleen maar dat ze je niet overgehaald heeft.

STASYA. Dag, mama.

MOEDER. (Glimlacht als groet.) Je ziet er goed gezind uit. Je hebt wat met je haren gedaan, toch?

STASYA. Niet sinds de laatste keer.

MOEDER. Heb je je spoken teruggezien?

STASYA. Er zijn geen spoken, mama. Er is iemand die over mij waakt en dat ben ik niet gewoon.

MOEDER. Ik heb gedaan wat ik kon.

STASYA. Weet ik.

MOEDER. Met de middelen die ik had.

STASYA. Ik verwijt je niets.

MOEDER. Toen ze de fabriek gingen sluiten, wisten ze wat ze met ons zouden aanvangen.
Als je gezien hebt wat wij gezien hebben...

STASYA. Wat hebben jullie dan gezien?

MOEDER. Als ik het zeg, ben ik bang dat ik je in gevaar breng.

STASYA. Waar heb je het over?

Ze kijken mekaar aan.

Moeder vergewist er zich van dat ze wel degelijk alleen zijn eer ze verder vertelt.

MOEDER. Weet je nog wat wij, arbeidsters, in de fabriek deden? De mannen, die werden betaald om ons te bewaken. Maar de vrouwen?

STASYA. Het was een assemblagefabriek. Voor landbouwmachines.

MOEDER. Dat niet alleen. We werkten ook voor het leger. We demonteerden de Tupolev bommenwerpers.

STASYA. Vliegtuigen?

MOEDER. Vliegtuigen. Maar op een dag kwamen ze ons iets brengen dat niet op een vliegtuig leek. (*We zien op Stasya's gelaat het ongeloof groeien.*) Natuurlijk, je gaat me weer niet geloven. Net als de anderen.

STASYA. Wat was het?

MOEDER. Een ding zo groot als een camion. Rond en gewelfd in het midden. Kameraden probeerden het in stukken te zagen, maar ze slaagden er niet in. Dan hebben ze verder onderzoek gedaan en het resultaat was dat het uit niet-organische koolstof bestond vermengd met een totaal onbekende materie. En dat hier op deze aarde.

STASYA. Daar heb je me nooit over gesproken.

MOEDER. Er zijn dingen waar je niet mag over spreken. De getuige die het uit de hemel had zien vallen en de autoriteiten alarmeerde, is de maand daarop onverwacht dood aangetroffen. We waren in die tijd met zowat twintig uit de fabriek die het

gezien hebben. Twintig. En ik ben de laatste overlevende.

STASYA. Dat slaat nergens op, mama.

MOEDER. Op een keer heb ik op tv een stad gezien met een stel tweelingtorens minder. Als iemand het de dag daarvoor zou voorspeld hebben, dan had men hem zonder twijfel geantwoord: dat slaat nergens op!

STASYA. Die fabriek produceerde dorsmachines, veewagens...

MOEDER. Officieel! Je kan je de druk niet voorstellen die op mij werd uitgeoefend om mijn mond te houden.

Stilte.

STASYA. Waarom zeg je me dat nu pas?

MOEDER. Ik wou je beschermen.

STASYA. Ze hebben me documenten gegeven die je zou moeten tekenen.

MOEDER. Weet ik. Ze willen bij mij experimenten uitvoeren. Ze willen mijn toestemming.

STASYA. Ik zou je deze documenten niet laten tekenen als dat zo was.

MOEDER. Je hebt ze tenminste toch gelezen?

STASYA. Ik heb ze vlug doorgenomen. Het zijn officiële documenten voor een medische behandeling. De dokteres heeft ze nodig.

MOEDER. Die, ja! Als je dat mens bekijkt zie je zo dat ze nooit gelukkig is geweest.

STASYA. Jij moet wel spreken!

MOEDER. Ik, ik ben ziek! Zij, dat is wat anders. Het enige dat haar interesseert is haar zoon van 't straat te krijgen.

STASYA. Wat vertel je allemaal...

MOEDER. En jij... Zou ik ook graag hebben. Dat er eindelijk eens iemand is in je leven. Een correcte vent, die moet toch bestaan?

STASYA. Die komt niet aangevlogen als je met vingers knipt. Bij mij moet alles vanbinnen eerst opgekalefaterd worden. Mijn vader gaat mij daarbij helpen.

MOEDER. Noem hem niet zo!

STASYA. Ik geloof niet in spoken, mama. Maar ik kan begrijpen dat je bang bent. Ik ben ook bang.

Donker.

SCÈNE 9

Tigran – Pavel

Het bureau van Tigran ergens achteraan in de nachtclub.

Tussen de accessoires een schildersezal met een werk waar een doek over hangt, zodat het publiek het niet ziet.

In de coulissen klinken 4 schoten.

Tigran op met een revolver in de ene hand en in de andere de tas met geld die Pavel van Miroslav kreeg. Hij blijft onbeweeglijk voor het doek staan, alsof hij het nu pas ontdekt.

TIGRAN. Wat is dat voor rommel?

Hij plaatst de revolver en de tas op tafel. Hij opent de tas en begint de liassen met geld te tellen. Zijn gsm rinkelt. Hij neemt op.

TIGRAN. Ja?... Ja, met mij... Spreek luider, ik hoor u slecht.

Stilte. Wat aan de andere kant van de lijn gezegd wordt, wekt bij hem een mix op van droefheid en ingehouden woede. Tot zijn tong loskomt.

TIGRAN. Zeer goed. U hebt het sinds vorige keer tenminste leren zeggen. Voordeel is dat u duidelijk bent. *(Er wordt geantwoord, maar hij neemt opnieuw het woord.)* Nee, ze is naar de andere zijde gegaan omdat u er niet in geslaagd bent een mirakel te doen. Dat ligt u zo niet, mirakels doen! Zij was in staat om vanop afstand het verkeerslicht van kleur te doen veranderen door een hele litanie af te ratelen, maar u, als het u boven het hoofd groeit, dan bladert u de gebruiksaanwijzing even door en u vermeerdert het aantal pillen ... Maak u vooral niet moe, ik heb het begrepen. Het alarm dat u aan haar tikker hebt geniet, is overgegaan en dan hebt u kop of munt gegooid om te weten wie me ging vragen even langs te komen om haar te zien. Wat valt er te zien? Hein? U hebt de machine uitgezet en de lampjes hielden op met flikkeren. Dat moet nog triestiger zijn dan de laatste

keer. Ik hield meer van die kermissfeer, dan werd ze tenminste nog verlicht. En nu ga ik u laten. Ik heb volk.

En inderdaad, daar is Pavel verschenen. Hij wankelt, zit onder het bloed; aan het hoofd, het bovenlichaam en een arm. Hij steunt op de leuning van een stoel en gaat tenslotte zitten, terwijl hij kreunt van de pijn. Nadat hij heeft opgehangen, blijft Tigran hem een ogenblik aanstaren alsof hij een bovennatuurlijke verschijning is.

TIGRAN. Ik heb je vol gaten kaliber 9 geschoten. In principe zou je morsdood moeten zijn.

PAVEL. Ja.

TIGRAN. Hoe doe je dat?

PAVEL. Geen idee.

TIGRAN. Doet het pijn?

PAVEL. Mijn arm. *(Tigran neemt de revolver.)* Mij niet afmaken. Ik heb nog te doen.

TIGRAN. Jij bent me een nummer, zeg! Waar kom jij eigenlijk vandaan?

PAVEL. Je gaat naar mij luisteren en alles komt in orde.

TIGRAN. Je bent nog niet dood, 't is alleen kwestie van minuten. Er staat achter jou geen groen scherm, je komt niet als een superheld uit de hemel gevallen als in een 3D-film. Normaal gesproken ga jij op die stoel sterven.

PAVEL. Ik dacht van niet.

TIGRAN. Godverdomme! Hoe kun je daar zo zeker van zijn?

PAVEL. Weet ik niet. Het is niet rationeel.

TIGRAN. Wat wil je?

PAVEL. Ik wil een overeenkomst. Tussen jou en mij.

TIGRAN. *(Met het aangezicht in zijn handen.)* Ik ben een uur geleden wees geworden. Voor jou heft god zijn kont op, maar voor mijn moeder heeft hij zelfs zijn pinkje niet bewogen.

PAVEL. Hij alleen weet waarom.

TIGRAN. Ik heb je een kogel door het hoofd geschoten! Wat zich hier in deze kamer afspeelt, vertel ik nooit verder. Ze zullen me voor een randdebiel houden.

PAVEL. Zet me af bij een ziekenhuis en vergeet ons. Mij en mijn dochter. Je hebt je geld, je hebt geen enkele reden meer om in de buurt van Stasya te komen.

TIGRAN. Is dat jouw overeenkomst? Jij bevindt je niet bepaald in een ideale positie om mij eisen te stellen. (*Pavel verkrampst van de pijn.*) In het museum heb je me zelfs bedreigd, je hebt gezegd dat je me aan de flikken zou uitleveren.

PAVEL. Ik wou je de daver op het lijf jagen.

TIGRAN. Met zo'n dingen mag je niet spotten. Bekijk jezelf nu eens.

PAVEL. Ik ben van geen belang. Zij wel.

TIGRAN. Jij gaat verder dan alles wat ik ooit gezien heb. Waarom zou ik dat moeten aanvaarden, denk je?

PAVEL. Om geen enkele reden. Op je geweten na. En misschien iemand die je in het oog houdt.

TIGRAN. Waar?

PAVEL. Hierboven. (*Alsof hij adem te kort heeft.*) Beslis. Vlug.

Het licht dimt langzaam boven Tigran, die Pavel op zijn stoel blijft aangapen.

* * * * *

SCÈNE 10

Oksana – Serguei – Dokteres

Het lab.

Een tafel met een wit laken waarop een serie flesjes, flacons en plasticzakjes met allerlei restjes en overblijfselen. Aan de tafel staat Oksana die een aantal zakjes tegen het licht houdt om de inhoud te bestuderen.

Achter haar verschijnt Serguei. Hij draagt een witte, losgeknoopte kiel en houdt een beker in de hand.

SERGUEI. Ze hebben me gezegd dat je gekomen was.

OKSANA. (*Houdt afstand.*) Ze hebben je goed ingelicht.

SERGUEI. Goiedag dan maar.

OKSANA. Goiedag. Wel, welke is dan die grote ontdekking?

SERGUEI. Wil je koffie?

OKSANA. Ik ben erin geslaagd er deze morgen eentje te drinken. Alsjeblieft, Serguei... ik heb een eerder drukke agenda.

SERGUEI. Goed. Herinner jij je die journalist die we verhangen onder een brug hebben gevonden, iets minder dan tien jaar geleden?

OKSANA. Oleg Kolinski.

SERGUEI. Goed geheugen.

OKSANA. Hij had net een artikel geschreven over corruptie. De zaak werd zonder gevolg geklasseerd.

SERGUEI. (*Neemt een zakje.*) Kijk nu wat ik vlak naast het onthoofde lichaam heb gevonden.

OKSANA. Een peuk?

SERGUEI. Carpati's. Roemeense sigaretten. We hebben niet ver van het lijk van Oleg Kolinski ook een peuk van dat merk gevonden. Nu maar hopen dat het verzegelde bewijsmateriaal bewaard is gebleven, zodat we de twee peuken kunnen vergelijken.

OKSANA. Kom me niet vertellen dat dit je ontdekking is.

SERGUEI. Er zijn minder en minder rokers en nog minder mensen die Carpati's roken. Het is een cruciale stap vooruit in het onderzoek.

OKSANA. Waw! Daar ga ik van hallucineren.

SERGUEI. Hoe?

OKSANA. De moordenaar van de journalist werd nooit geïdentificeerd. Wat verandert er als we weten dat het misschien dezelfde persoon is? Natuurlijk in de veronderstelling dat het niet gewoon over twee Roemenen gaat die in deze stad met een interval van 10 jaar rond gecast hebben, wat trouwens de meest aannemelijke hypothese is. Echt hoor, toen ik je zo enthousiast bezig hoorde aan de telefoon, dacht ik dat je een gedeeltelijke vingerafdruk had gevonden, die in onze dossiers bewaard is gebleven. Iets concreets, kom.

SERGUEI. Iets concreets. Ja. Heb ik.

OKSANA. Ah!

SERGUEI. Ik heb alles afgezegd. De ceremonie, het huwelijk, de hele boel.

OKSANA. ???

SERGUEI. We hebben maar één leven en dat kan elk ogenblik gedaan zijn. Ik ben goed geplaatst om dat te weten. Ik heb nooit van een andere vrouw kunnen houden dan van jou, dat is de enige waarheid. Ik moet ermee stoppen mezelf te beliegen.

OKSANA. Aan de telefoon heb je me precies het tegendeel verteld.

SERGUEI. Als kind al maakte ik aldoor dezelfde fout: ik luisterde naar mijn moeder. Vanaf vandaag is 't afgelopen. Ik luister naar de moeder van mijn moeder.

OKSANA. Je grootmoeder? Die is al jaren dood!

SERGUEI. Ik heb *contact* met haar. Ik heb nog niet de kans gehad om het er met jou over te hebben, maar ik doe aan spiritistische seances. Het fascineert me. De laatste keer vroeg ik haar waar mijn geluk lag en op de tafel heeft zich een voorwerp zelfstandig verplaatst, naar elke letter van jouw voornaam. In de juiste volgorde, zonder aarzeling. Als ik nu nog niet in staat ben om te weten waar het ligt...

OKSANA. Tussen het woord van doden en levenden, waar ligt het dan, Serguei?

SERGUEI. Het is dank zij wat de doden me vertellen dat ik de levenden ontdek. In mijn job gaat het altijd die richting uit. Ik heb dus eerder de neiging om naar mijn grootje te luisteren.

OKSANA. Zeg nog eens wat je teken van de horoscoop alweer was?

SERGUEI. Balans.

OKSANA. Dat is het probleem! Ik ben geen slingeruurwerk. Het volstaat dat je moeder over vijf minuutjes belt en je verandert van gedachte.

SERGUEI. Nee, het is echt amen en uit.

OKSANA. Waarom zou de wind plots uit een andere hoek waaien? Je gaat me geen twee keer liggen hebben, Serguei.

SERGUEI. Welk bewijs heb je nodig om je mening over mij te herzien?

OKSANA. Dat is niet het soort bewijs dat ik ben komen zoeken. We zitten nog steeds met ons onderzoek, of was je dat vergeten?

SERGUEI. Dat onderzoek laat me koud.

OKSANA. Excuseer? Al die zakjes hier met al wat jij ontdekt hebt? Dienen die als

versiering of zo?

SERGUEI. Ik zeg je dat het me koud laat. We vinden hem toch niet. Die gast is veel te link, hij laat geen enkel spoor achter.

OKSANA. Bedankt voor dat opkikkertje. Er loopt in deze regio een gast rond die al meer dan twee jaar lang vrouwen kapot maakt en hen het hoofd afhakt. Ik kan je wel vertellen dat ik mijn uiterste best zal doen om dat monster te pakken te krijgen!

SERGUEI. Dat zal dan ook de eerste keer zijn.

OKSANA. Watte?

SERGUEI. Sorry dat ik het zeg, Oksana, maar telkens jij een zaak toevertrouwd krijgt, draait het nergens op uit. Ze zullen je deze ook uit handen nemen omdat de boel slabakt.

OKSANA. Het is degoutant om zoiets tegen mij te zeggen. Ronduit degoutant.

SERGUEI. Ik zeg alleen maar de waarheid.

OKSANA. Wel, die waarheid kun je stoppen waar ik denk. Toon me wat je gevonden hebt.

SERGUEI. Alles ligt hier. Ik moet alleen de etiketjes nog aanbrengen. Dank zij de vingerafdrukken hebben we tenminste het slachtoffer kunnen identificeren. *(Hij geeft haar een zak met een hemd en een nota. Oksana leest.)* Dunya Matveyevna. Een junkie. Ze was een paar uur eerder gewurgd. Altijd hetzelfde scenario.

OKSANA. En hetzelfde soort slachtoffer.

De dokteres verschijnt, dit keer in gewone kledij. We zien op haar gezicht onmiddellijk een blik vol minachting zodra ze haar zoon in gezelschap van Oksana aantreft.

DOKTERES. Serguei, ik moet je spreken.

SERGUEI. Ik ben aan het werk, mama.

DOKTERES. Ik heb geprobeerd je per gsm te bereiken, maar je hebt hem blijkbaar uitgezet.

SERGUEI. De batterij was plat en ik heb mijn oplader verloren.

DOKTERES. Dat is kras. Kunt u ons alleen laten, Oksana?

OKSANA. Het spijt me, maar we zijn hier in het kader van een onderzoek. Dit is een werkplek.

DOKTERES. Erg geapprecieerd. *(Tot haar zoon.)* Moet ik misschien een afspraak maken

om je te kunnen spreken?

SERGUEI. We zien mekaar straks wel. Het is niet dringend.

DOKTERES. Hou je me voor de gek of zo?

Ze probeert zo discreet mogelijk met haar zoon te converseren, maar dat belet niet dat Oksana alles hoort.

DOKTERES. Anoushka heeft gebeld. Ze heeft me verteld dat je het huwelijk hebt afgezegd. Is dit een grap of wat?

SERGUEI. Als het er een was, dan zou ze getuigen van weinig goede smaak.

DOKTERES. Ben je je hoofd verloren of wat?

SERGUEI. We hebben inderdaad een hoofd verloren, maar het was niet het mijne.

Oksana probeert haar lach krampachtig te bedwingen, wat haar een vuile blik oplevert van de dokteres.

DOKTERES. Jij kunt ook nooit doen zoals iedereen.

SERGUEI. Ik ben je enige zoon, ik ben niet *iedereen*.

OKSANA. *(Die intussen de inhoud van een zakje bestudeert.)* Wat zit hier in?

DOKTERES. Ziet u dan niet dat wij een ernstig gesprek hebben?

OKSANA. Zonder u te willen beledigen; we zijn een seriemoordenaar op het spoor en dat is meer dan ernstig genoeg.

DOKTERES. Een knap alibi om rond mijn zoon te draaien.

SERGUEI. Mama, *ik* heb haar gevraagd te komen. En ze heeft gelijk, we zoeken een moordenaar. Er staan levens op het spel.

DOKTERES. Wel, ik heb er een hele nacht over gedaan om een man te redden die propvol kogels zat en hij heeft het gehaald. Ik vraag me nog steeds af hoe. Ik kom net uit de operatiekamer, compleet op, en ik moet vernemen dat mijn zoon er eentje in zijn voet heeft geschoten.

OKSANA. Hij schijnt er geen nadeel van te ondervinden.

DOKTERES. U schept er precies het nodige genoeg in. Hebt u eindelijk gevonden wat u zocht.

OKSANA. Ik heb niets gevonden. De inhoud van deze plasticzakjes is samengesteld door uw dierbare zoon.

DOKTERES. Hou me niet voor een domme gans. Daar heb ik het niet over.

SERGUEI. *(Tot zijn moeder.)* Stop ermee!

OKSANA. *(Onverstoorbaar.)* Kun je me alsjeblieft zeggen wat hier in zit?

SERGUEI. Ik heb de perimeter van de plaats delict vergroot in de veronderstelling dat de dader verderop iets had laten slingeren. Ik heb buiten deze zone ook wat monsters verzameld; beetje nutteloos eigenlijk. Bekijk eerder de andere.

DOKTERES. Nog eentje die je door de vingers zal glippen.

SERGUEI. *(Tot zijn moeder.)* Jij hebt dringend rust nodig. Kom, ik breng je weg.

DOKTERES. Ik moet met je praten. Kan dat of kan dat niet?

OKSANA. Ik had graag dat je me antwoordde voor je weggaat.

DOKTERES. Dat doet ze met opzet!

SERGUEI. Hierin zitten hondenharen. Voor de analyse dacht ik dat ze van menselijke oorsprong waren. Dat daar is minder interessant. Ik dacht dat het minieme stukjes vlees waren, maar tenslotte waren het heel kleine bolletjes van een fijne soort papier, type Kleenex. Het zal niet veel voorkomen, maar het bestaat.

OKSANA. Wat?

SERGUEI. Zakdoekjes van rood papier.

DOKTERES. Is 't zo goed? Is hij beschikbaar?

SERGUEI. *(Tot Oksana.)* Geef me vijf minuutjes. Ik ben direct terug.

Hij volgt zijn moeder en gaat af.

Het licht dimt boven de jonge vrouw, die diep aan het nadenken is.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 11

Miroslav

In het ziekenhuis. Verkoeverzaal. Tussen droom en werkelijkheid.

Kleine lichtflitsjes worden begeleid door de zwakke biep van de monitoring van de medische apparatuur.

Miroslav komt op en gaat staan voor wat als een bed in de verkoeverzaal kan doorgaan. (Een zichtbaar of verondersteld element.)

MIROSLAV. Ik dacht dat ik wist wie je was toen ik bij jou langs de meest kwetsbare ingang mijn weg naar binnen zocht. Ik dacht... Ik heb geleerd hoe ik gekwelde zielen in de chaos van dit imperium kan opsporen. Jij bent niet de man die ik enig kwaad toewenste. Toch lig je nu aan dit bed gekluisterd. Vechtend tegen de dood aan een onheilspellend ritme. Waarom heb je niet naar mij geluisterd?

Stilte die benadrukt wordt door de biep die vertraagt. Hij klinkt trager en trager tot hij bijna stilvalt. Dan herneemt het geluid, traag, tot het versnelt en zijn gewone ritme terugvindt. Ook het licht is duidelijk veranderd.

MIROSLAV. Je hebt te veel beproevingen moeten doorstaan om het nu op te geven. Morgen zal je over haar waken en zal je de bladzijden van deze donkere uren omslaan. Ik vertrouw erop dat je voor mij een mooi plaatsje vrijhoudt. Ergens in een klein gaatje diep in de bodem van je geheugen.

Hij gaat naar buiten.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 12

Dokteres – Stasya – Oksana

Zelfde ruimte als in Scène 8.

De dokteres geeft Stasya uitleg bij röntgenfoto's.

DOKTERES. De eerste kogel heeft zich in een bot van de arm geboord. Hier zie je hem. Een andere heeft een van de hersenlobben net niet geraakt. Een derde zat gekneld tussen de ribben; die was het gemakkelijkst te verwijderen. De vierde daarentegen heeft heel wat schade aangericht. Hij heeft de linkernier zwaar beschadigd. Ondanks alles is zijn toestand stabiel en zelfs lichtjes hoopgevend. *(Ze zet haar bril af en bekijkt Stasya.)* Om eerlijk te zijn; dit heb ik in heel mijn carrière nog nooit meegemaakt. Alleen al de kogel die in zijn schedel zat, zou fataal moeten zijn geweest. U hebt gelijk: uw vader is geen klassiek geval.

STASYA. Ik zou hem graag eens bezoeken.

DOKTERES. We moeten zijn herstel afwachten, maar het kan heel binnenkort. Ik wou u ook zeggen... Er werd een onderzoek geopend. Hij is het ziekenhuis binnen gewankeld en zoals u weet is hij in de hall ingestort. Een verpleegster heeft gezien hoe een wagen hem voor de deur van de spoed had achtergelaten. De politie heeft vanmorgen haar getuigenis afgenomen. Ze willen u ook spreken.

STASYA. Ik ben gekomen voor mijn vader, niet voor de politie.

DOKTERES. Het is niet aan mij om het u te zeggen, maar als u weigert hun vragen te beantwoorden, kunnen ze u oproepen en dan kan het ingewikkeld worden.

STASYA. *(Ze haalt de documenten uit haar handtas.)* Hier, ze zijn getekend.

DOKTERES. U hebt waarschijnlijk iets wat ik niet heb om te verkrijgen wat men van haar verwacht.

STASYA. Ik heb de vermelding doorstreept die de geneesheer het recht geeft verzet aan te tekenen tegen het weigeren van een onderzoek.

DOKTERES. We hadden het er vroeger moeten over hebben.

STASYA. Ze heeft mij als vertrouwenspersoon aangeduid en ik wil haar vertrouwen niet beschamen. In geval ze zich verzet tegen haar verzorging, laat iets horen.

DOKTERES. Hoe komt het dat ze zo wantrouwig is?

STASYA. Stamt nog uit vorige eeuw.

Oksana op. De dokteres heeft het over haar, zonder haar echter aan te kijken.

DOKTERES. Ik ga u laten met de persoon die net is binnen gekomen. Zij is van de politie. Ik laat iets weten zodra uw vader zich beter voelt. Tot binnenkort. *(Af.)*

OKSANA. Luitenant Rosanova. Uw vader heeft ongelooflijk veel geluk gehad. Heeft ze het verteld?

STASYA. Ja.

OKSANA. We hebben uw telefoonnummer in een van zijn zakken gevonden. Heeft hij u onlangs nog gebeld?

STASYA. Paar dagen geleden.

OKSANA. Kent u iemand die hem vijandig gezind is?

STASYA. Dat zou u aan hem zelf moeten vragen.

OKSANA. Hij is nog niet in staat om op mijn vragen te antwoorden. En u doet blijkbaar evenmin de moeite me te helpen. *(Ze kijken mekaar aan.)* Ik heb kennis genomen van de sms-jes die u met hem hebt uitgewisseld. Het is evident dat u er meer over weet dan dat.

STASYA. Ik heb mijn vader pas onlangs teruggevonden.

OKSANA. Hoe komt dat?

STASYA. Hij heeft ons – mijn moeder en ik – verlaten toen ik nog in de wieg lag. Bijgevolg is het voor mij bepaald moeilijk om u de reden te geven.

OKSANA. Sinds wanneer is hij hier?

STASYA. Een paar dagen maar.

OKSANA. “Ik ben bang dat ze je kapot zullen maken.” Het is iets wat ze hoe dan ook hebben geprobeerd.

STASYA. Ik weet niet wat er gebeurd is. Misschien heeft het er niets mee te maken.

OKSANA. Niets mee te maken? Waarmee? *(Stilte.)* In uw berichtjes heeft hij het over het betalen van een schuld. De uwe?

STASYA. Bekijk mij eens. Hebt u daar dan echt geen ideetje over?

OKSANA. De politie werkt met bekentenissen, niet met raadseltjes.

STASYA. Ik probeer eruit te geraken en hij is voor mij een enorme hulp. Als iemand die je niet meer verwacht plots komt opdagen, kan dat je leven veranderen. Ik weet niet of u dit kunt begrijpen.

OKSANA. Dat kan ik zeker. (*Bewuste pauze.*) Waar verbleef hij?

STASYA. In Vladivostok.

OKSANA. Waarom Vladivostok?

STASYA. Ik denk dat hij op de Transsiberische gesprongen is en gewacht heeft tot aan de terminus. In de hoop te veranderen door ver weg te trekken.

OKSANA. Dat is wat uw moeder u verteld heeft?

STASYA. Zij had het er nooit over. Geen foto's. Alleen een voornaam. Pavel. Ik ben zoals een boek waar één bladzijde uit verdwenen is. Maar het is wel de belangrijkste. Ze begint met: "Er was eens..." Het is mijn moeder die ze eruit heeft gescheurd en ik heb mijn kindertijd doorgebracht met fantaseren hoe het kon geweest zijn. Herinnert u zich nog het verhaal dat ze ons op school geleerd hebben? Van de oude Baboesjka die van dorp tot dorp trekt op zoek naar het kindje Jezus en die door de bewoners gedwongen wordt haar weg verder te zetten? Ik veronderstelde dat hij naar mij zocht zoals zij het deed en dat hij me niet vond. Toen ik nog een klein meisje was vroegen ze mij dikwijls waar mijn vader was. Ik vond het geweldig om hem mij voor te stellen als een avonturier. Hoe hij vast zat op een schip in het ijs, goudzoeker was of berenjager in de Kamtsjatka... Ten slotte was hij in mijn hoofd een beetje dat alles tegelijk. Het verguldde zijn afwezigheid. Met de jaren hebben de verhaaltjes aan kracht ingeboet. Ik hoorde mijn klasgenootjes achter mijn rug bezig: "Hij is dood en zij vertelt alleen maar flauwe kul." Dan zweeg ik liever. Voorgoed. Ik liet mijn haren verven, liet demonische figuren tatoeëren, ik liet gaatjes maken om te bewijzen dat ik mezelf ook pijn kon doen en dat ik daar niemand voor nodig had. Alleen... er ontbrak altijd iets. Die eerste bladzijde.

Donker.

SCÈNE 13

Tigran – Novacs

Het bureau van Tigran, met de ezel, maar zonder het doek.

Tigran maakt met enige haast zijn pakken klaar. Intussen steekt hij een hoop bankbiljetten in de zak van zijn overjas. Novacs is stil naar binnen geslopen. In de ene hand houdt hij het doek vast. Tigran schrikt als hij betrapt wordt.

TIGRAN. Kun je niets zeggen? Wat heb je uitgespookt? Ik probeer je overal te bereiken.

Novacs kijkt hem alleen maar aan. Tigran blijft met hem praten, terwijl hij verder inpakt.

TIGRAN. Ik ben van plan onder te duiken en ik raad je aan hier niet te veel rond te blijven hangen, ze hebben ons in de smiezen. Ik kom gasten tegen die doen alsof ze op zoek zijn naar hun keffer of eentje die zijn veters knoopt als ik nader. Net als in de goeie ouwe tijd.

NOVACS. Ze houden je in 't oog?

TIGRAN. Wat kom ik je zonet uit te leggen? Heb je stront in je oren of wat?

NOVACS. Ik heb niet graag dat je zo tegen mij spreekt.

TIGRAN. Mijn excuses als meneer zich beledigd voelt. Er hangt elektriciteit in de lucht. Ik weet niet waarom ze zo rond ons draaien. Zij die ons dekken hebben wellicht zin om hun pollen in onschuld te wassen. Ofwel werden de kaarten anders geschud... Je moet voelen wanneer de wind keert en daar heb ik een neus voor. Het is tijd om het ruime sop te kiezen.

NOVACS. Ik heb dit in een afvalcontainer gevonden.

Nu ontdekken we wat er op het doek staat. Het is een morbide voorstelling van afgehakte hoofden.

TIGRAN. Ik heb wat opgeruimd voor ik ga. Ik wist niet wat ik er moest mee aanvangen.

NOVACS. Mijn eerste doek.

TIGRAN. Zonder zeveren. Ben je echt beginnen schilderen?

NOVACS. En je hebt het gewoon in de vuilnisbak gekieperd.

TIGRAN. Ik wist niet dat je er zo aan hield, want dan...

NOVACS. Het was een cadeau; ik dacht dat je van schilderkunst hield.

TIGRAN. Sorry, maar 't is niet... Snap je wat ik bedoel? (*Geen antwoord.*) Ik ga nu ook niet doen alsof ik dol ben van vreugde. Wat heb je eigenlijk willen bewijzen?

NOVACS. Stilleven.

TIGRAN. Waarom heb je geen gewone dingen genomen? Ik had gezegd, voorwerpen, dingen.

NOVACS. Je hebt gezegd dingen die niet bewegen. Die niet ademen.

TIGRAN. (*Bekijkt afwisselend het doek en Novacs.*) Dan ben jij het die...?

NOVACS. Ik schilder de dood. Ik heb grootse ideeën waar nooit eerder iemand aan gedacht heeft en dat begint hierboven zachtjes te versterven, zie je. Er komt schimmel op en dan heeft niemand er wat aan. Jij hebt me nooit wat gevraagd, Tigran.

TIGRAN. Hein? Wel, dan vraag ik het nu, maar je antwoordt niet eens.

NOVACS. Jij weet niet wat ik eerder heb meegemaakt. Daar veeg jij trouwens vierkant je kloten aan.

TIGRAN. Het zou niet slecht zijn als jij ook eens een break nam. Je bobijntje is ver op.

NOVACS. Ik wil je twee handen zien.

TIGRAN. Oh! Maak je geen zorgen. Kalm aan, zeg! Ze hebben ons in 't snot, Novacs en ik denk dat ik weet waarom. Jij bent een grens overgestoken.

NOVACS. Je hebt me op een keer gezegd dat kunst geen grenzen kent.

TIGRAN. Dat is waar. Maar ten slotte zijn die er wel.

NOVACS. Weet je dan niet wat je zegt?

TIGRAN. Dat was een uitdrukking, mijn manier van zeggen.

NOVACS. De zoveelste.

TIGRAN. Hoe de zoveelste?

NOVACS. De zoveelste, omdat het van mij komt. Als dit in een museum hing zou je applaudisseren. En zo is 't al van bij het begin, van toen ik nog een jongetje was. De indruk dat de hele wereld me in m'n smoel spuwt.

TIGRAN. Je bent in een eerder slechte bui vandaag.

NOVACS. Ik ben nooit in een goede bui. Zeg waarom je 't in de vuilnisbak geflikkerd hebt!

TIGRAN. Eerlijk, wil je echt weten waarom? Wel, dan zal ik het je vertellen! Het is voor mijn part dikke kloterij! Monumentale kloterij! Zo goed?

NOVACS. Je bent aan 't flippen.

TIGRAN. Wablieft?

NOVACS. Je bent in je broek aan 't schijten.

TIGRAN. (*Nerveus lachje.*) Denk je echt dat ik zo in mekaar steek? Dat ik met de poepers zit? Kunnen we twee minuutjes serieus blijven, ja? (*Pauze.*) Goed. Wel, onder een bepaalde hoek, zoals je 't nu vasthoudt... zou 'k zo zeggen...

Stilte.

NOVACS. Wat zou je zo zeggen?

TIGRAN. De lichtinval... Ik weet niet... (*Kijkt geconcentreerd naar het doek.*) Het is alsof je je eigen gezicht voor 't eerst in profiel ziet. (*Novacs draait traag het doek naar zich toe om het op zijn beurt te begrijpen.*) Nee, nee en nee! Vooral niet bewegen. Het was maar een glimp.

NOVACS. Wat zie je dan?

TIGRAN. Dit kunstwerk bezit een omgekeerd evenredige kracht als het van plaats verandert. Het effect is heel eigenaardig. Het zaait verwarring, en dat versterkt precies de theorie van Kandinsky. (*Novacs staat perplex.*) Op een avond komt die gast thuis – flink onder de olie, weet ik veel – en daar ontdekt hij een doek van zo'n ongekende schoonheid, met een onderwerp dat hem onbegrijpelijk lijkt. (*De blik van Novacs blijft op oneindig.*) Het was een van zijn eigen doeken! Maar hij had het ondersteboven tegen de muur gezet!

NOVACS. Het mijne staat niet tegen een muur.

TIGRAN. Godverdomme! Ondersteboven! Snap dat dan toch! Hij ziet zijn eigen werk ondersteboven staan. We zijn in 1908! Kandinsky heeft zonet de abstracte kunst uitgevonden! Weet je wat dat betekent? Het heeft alles veranderd! Andere gedragscodes, nieuwe technieken, andere focus op de modellen... Die gozer heeft de geschiedenis van de kunst een stomp in de maag gegeven en we zijn het nooit te boven gekomen! En dat allemaal omdat hij te veel gezopen had! 't Wil

toch lukken dat hij Rus was, zeker!

NOVACS. Bedoel je...

TIGRAN. Wat?

NOVACS. Ben ik dan de nieuwe Stravinsky?

TIGRAN. Kandinsky. Zover zou ik niet durven gaan. Ik wou alleen maar zeggen dat een stom ongelukje een genie kan produceren.

NOVACS. Ik kan tonnen schilderijen maken als dit hier. (*Hij zet het doek ondersteboven op de ezel.*) Daarna moet je ze alleen maar omdraaien.

TIGRAN. Dat is niet helemaal wat ik gezegd heb.

NOVACS. Het is woord voor woord wat jij gezegd hebt! Jij verandert voortdurend van gedachte! (*Pauze.*) Als ik me maar kon concentreren...

TIGRAN. Wat houdt je tegen?

NOVACS. Een alarmbel. (*Hij plaatst zijn vinger tegen zijn voorhoofd.*) Hier. Die maakt me een kabaal! Als ik ze kon stoppen, dan kon ik beginnen schilderen zoals die gast die je daar zei. Je handen.

TIGRAN. Vergeten. Sinds we samenwerken doet het me pijn aan 't hart.

NOVACS. We schepten poen en ik beschermde jou. Meer niet. Maar de dingen zijn aan 't veranderen.

TIGRAN. Blij dat te vernemen.

NOVACS. Voor ik een voet in dat museum zette, snapte ik geen lor van een creatie.

TIGRAN. Ah bon... En nu?

NOVACS. Mijn tweede doek is bijna klaar.

TIGRAN. Kan tellen! Zorg maar dat je niet te snel koppen snelt. (*Novacs bekijkt hem met vijandige blik.*) Neem me niet kwalijk, 'n onschuldig grapje. Je zal me misschien nog nodig hebben, ik ken een pak mensen in het circuit; mijn zus werkt in een galerij. Wat jij doet interesseert hen wellicht, het overstijgt het ordinaire. Er zit volume in, kleurenspeel, het is absoluut tijdloos. Je hebt alleen een atelier nodig, een plek die jouw talent waardig is.

NOVACS. Met koelkasten.

TIGRAN. Als je wil. Goed, met koelkasten.

NOVACS. Opzij! Ik wil zien wat je probeert te pakken!

TIGRAN. Ben je paranoia of zo? Ik heb het met jou over zaken, kunstprojecten, en intussen zit jij me op de vingers te kijken.

Novacs nadert en tegelijk wijkt Tigran. Novacs graait in de bagage en vindt de revolver.

TIGRAN. En dan? Het is alsof jij een ei vindt in een kippenhok. “Tigran heeft een revolver!” Ik heb altijd een blaffer bij de hand, dat weet je toch? Voor de zekerheid! En nu ga ik er vandoor. Ik weet nog niet waar naartoe, maar ik wil me veilig voelen, in deze business moeten we altijd op onze hoede zijn. Bijgevolg is deze hier een soort moederborst voor mij. Als hij er is, weet ik dat ik rustig mag slapen...

NOVACS. Uw bakkes!

Drukkende stilte. Tigran herpakt zich voorzichtig.

TIGRAN. Is er een probleem?

NOVACS. Ik heb altijd een hekel gehad aan vuurwapens.

TIGRAN. Wel... dan zijn wij krek dezelfde! En dan zijn we hier niet op onze plaats. We hebben poen bijeen geschraapt, hopen poen, en kijk nu eens hoever we ermee gekomen zijn. We hebben er alle belang bij dat we onze koffers pakken én onze biezen om een nieuw leven te beginnen, klopt toch? Nu ik er goed over nadenk; wat houdt ons tegen?

NOVACS. Niemand.

TIGRAN. Ik ben blij dat ik het je hoor zeggen. En als we er nu eens met z'n tweetjes vandoor gingen? Jij neemt je schilderijen, je penselen en je... Naar Sint-Petersburg! Daar zijn tientallen avant-gardistische galerijen. Dáár is het te doen! Daar moet je zijn als je jouw talent hebt!

NOVACS. Waarom is hij geladen?

TIGRAN. Vergeet die revolver, verdomme! Relax, man! We hebben hem niet meer nodig.

NOVACS. Waarom is hij geladen?

TIGRAN. Heb ik toch gezegd! Het is zo verdomd moeilijk om op iemand te kunnen rekenen. Eens je 't vertrouwen denkt te hebben heb je prijs. Maar met een vriend

dient hij tot niets. Voor mijn part mag je hem gerust ergens dumpen.

NOVACS. Je houdt me voor de gek.

TIGRAN. We verliezen onze tijd, Novacs. Stop dat ding waar je hem gevonden hebt. Er scheelt trouwens iets aan. De laatste keer dat ik hem gebruikte, heb ik vier keer op een gozer geschoten en hij leefde nog.

NOVACS. Jij houdt me echt voor een stomme kloot.

TIGRAN. Wat?

NOVACS. Dat verhaaltje... Je liegt.

TIGRAN. Ha nee! Echt eerlijk waar, Novacs, ik zweer je! Op het hoofd van mijn moeder! Enfin, nu op dat van mijn zus. Ik geloofde mijn eigen ogen niet. Ik had het moeten filmen.

NOVACS. Jij liegt de hele tijd.

TIGRAN. Merde! Het is de waarheid! Waarom zou ik je zoiets wijsmaken? *(Stilte.)* Trouwens, ik snap niet waarom ik je dat allemaal sta uit te leggen... Je hangt me de keel uit. Hou hem dan als het je plezier doet. *(Hij grijpt de bagage en praat verder terwijl hij weggaat.)* Ik heb wel wat anders te doen dan mijn speksel te verspillen aan iemand die maar vijf hersencellen heeft.

Eén enkel schot en Tigran wordt geveld net voor hij naar buiten wil.

Novacs nadert. Hij bekijkt het wapen en geeft Tigran een trap om te zien of hij wel dood is.

NOVACS. Leugenaar. Scheelt niks aan.

Hij gooit de revolver in de tas en gaat weg. Even later staat hij er weer.

Met een bijl.

Licht langzaam naar rood tot black-out.

* * * * *

SCÈNE 14

Stasya – Moeder van Stasya – Pavel.

Ergens in het ziekenhuis.

Stasya en haar moeder zijn aanvankelijk alleen op de scène.

STASYA. Hij is daar. Achter die muur. (*Stilte.*) Dit is geen gemakkelijke situatie.

MOEDER. Ha nee?

STASYA. Nee. Hij is doodsbang.

MOEDER. Waarom doen we het dan, als niemand het wenst?

STASYA. Ik heb het nodig, mama. Ik heb mijn hele leven al van deze dag gedroomd. Ik heb zelfs het gevoel dat ik het al eens eerder heb beleefd. Weet je nog dat ik mannennamen gaf aan mijn poppen? (*Stilte.*) Het zal allemaal goed komen, mama.

MOEDER. Ga maar niet te dicht bij hem staan. Hoe ziet hij eruit?

STASYA. Met een kruk, maar in evenwicht. En levend. Net als jij. (*Wederzijdse blik.*) Het is nu of nooit.

MOEDER. Het schijnt dat je in de lange tunnel die naar de dood leidt, alle stukken van je leven verzamelt als een grote puzzel. Alles lijkt simpel en logisch, alles wat chaotisch was, is plots klaar en duidelijk. En het lijden verdwijnt.

STASYA. Ik zou niet weten wat dat te betekenen heeft.

MOEDER. Dat wil zeggen dat de maalstroom vals is. Iemand houdt ons aan het lijntje en soms is er een scherp randje aan wreedheid en ironie. De mensen zeggen dat je na een rijk gevuld leven rustig mag sterven, maar ze vergeten te verduidelijken waarmee ze het gevuld hebben. Er zijn dingen die zwaarder doorwegen dan andere, dat heb je toch al gemerkt, veronderstel ik. Ik heb een dame ontmoet dat dat heel precies kan uitleggen.

STASYA. Wie?

MOEDER. Mijn kamergenote. Ze heeft me haar leven verteld en ik kan je garanderen dat ik me niet heb verveeld.

STASYA. Jij hebt geen kamergenote.

MOEDER. Lap! Daar gaan we weer... Op een keer ben je zelfs bij haar op school gaan zitten zonder haar te zien. Je had het niet gemerkt, maar ze zat achter jou. Daarna hebben ze haar van kamer veranderd, om mij nog meer te isoleren.

STASYA. Ik kan het me niet herinneren.

MOEDER. Een hele lieve vrouw, erg belezen ook. Ze droomde ervan naar huis terug te keren. Naar Joegoslavië.

STASYA. Dat bestaat niet meer.

MOEDER. Het is duidelijk dat bij jou alles verdwijnt.

Intussen is Pavel achter de moeder verschenen. Hij draagt een pyjama en loopt met één kruk. Hij heeft een verband rond het hoofd en één van zijn armen zit in een mitella.

STASYA. Niet alles, mama.

Door een gebaar geeft Stasya hem te kennen dat hij in de stoel moet plaatsnemen die voor de moeder staat. Hij neemt de tijd om rustig te gaan zitten. Lange stilte.

PAVEL. Het sneeuwt.

STASYA. Je bent ongelooflijk vlug hersteld.

PAVEL. Ze zijn erin geslaagd mijn nier te redden. Op een paar centimeter na was ik er geweest.

MOEDER. Een mens kan geen twee keer sterven. Anders had je een vervangleven en dat zou meer dan één goed uitkomen.

Pauze. Ze bekijken mekaar.

STASYA. Ik stel voor dat ik een fles vodka ga kopen.

PAVEL. In een ziekenhuis zou dat eerder een slechte indruk maken.

MOEDER. Trekken wij ons niets van aan. Vodka helpt de stukjes aan mekaar te lijmen. De avond voor zijn vertrek, heb ik, samen met je vader nog een flinke slok genomen. *(Ze laat een pauze.)* Waar of niet? *(Pavel bekijkt haar zonder te antwoorden.)* We hebben er een vreselijke kater aan overgehouden, weet je

nog? Dat gaan we nu eens overdoen. Alsof er in tussentijd niets is gebeurd.

STASYA. Ik ben direct terug. (*Af.*)

Stilte.

MOEDER. We gaan mekaar niet zitten beliegen. Dat is nergens goed voor.

PAVEL. Nee.

MOEDER. Ik probeer alles op een rijtje te zetten en u bent niet dezelfde Pavel die 24 jaar, zeven maanden en negen dagen geleden de trein nam. Ik heb het hier niet over de schade die de tijd aanricht en waar niemand van gespaard blijft. U bent Pavel niet, u bent zeker niet degene op wie ik gewacht heb. En die ik ook niet meer verwacht. Kunnen we hierover akkoord gaan? (*Pavel knikt bevestigend.*)
Waarom doet u dit? (*Stilte.*) Dat moet u me eens vertellen.

PAVEL. Ik heb Miroslav ontmoet.

MOEDER. Nooit van gehoord.

PAVEL. Hij vroeg me om Stasya te helpen. Om haar uit de hel te halen waar ze zich in bevond. Drugs, schulden bij de dealers... Nu moet ze hen niets meer. Ze is buiten gevaar en ze kan de bladzijde omslaan als ze daar de kracht voor heeft.

MOEDER. Hebben zij u beschoten? (*Wederzijdse blik.*) Was u bereid voor haar te sterven? (*Stilte.*) En waar is die Miroslav? Ik zou hem graag ontmoeten.

PAVEL. Hij bepaalt de afspraken. Of hij verschijnt zonder verwittigen. Het kan evengoed dat hij straks naar dit ziekenhuis komt.

MOEDER. U weet dus niet waar hij verblijft?

PAVEL. In 't begin dacht ik dat hij haar vader was.

MOEDER. Haar vader? Dat is een heel groot woord! Die veegde er vierkant zijn hielen aan dat hij een dochttertje had.

PAVEL. Mensen kunnen bij leven veranderen.

MOEDER. *Bij leven* zoals u zegt. Alleen... Hij is dood.

PAVEL. Wat weet u daarvan?

MOEDER. Ik ben er in geslaagd een vroegere flik aan de telefoon te krijgen, een detective met badge, beëdigd, enzovoort, enzovoort... Ik moest hem eerst een machtiging bezorgen en daarom moest ik het enige verkopen wat ik nog van waarde bezat:

een prachtige, met de hand geschilderde muziekdoo, waaruit een klassiek melodietje klonk dat de kleine graag op piano speelde, toen we er nog een hadden. Die oude diender heeft me een maand later gebeld en me heel wat moois over hem verteld, een hoop dingen waar je geen flauw vermoeden van hebt. Pavel was in Vladivostok goed gekend, maar op een dag hebben ze hem niet meer gezien. Verdwenen. Hij is naar hem op zoek gegaan en ten slotte moest hij inlichtingen lospeuteren bij lieden van een zeker allooi, als u begrijpt wat ik bedoel. Hij kreeg de maffia achter zijn vodden, maar hij had minder geluk dan u. Volgens mijn contact rust hij nu op de bodem van de Stille Oceaan. Ik heb dat voor Stasya nooit verborgen gehouden, maar sinds ze u heeft ontmoet, twijfelt ze en weet u waarom ze twijfelt? Omdat ze denkt dat ik onzin verkoop. Maar ik weet nog wat ik zeg! Hoe ziet hij eruit, die Miroslav van u?

PAVEL. Ongeveer mijn leeftijd. Met bril.

MOEDER. Haar?

PAVEL. Ja.

MOEDER. Dan is hij het niet. Voor zover ik mij herinner, groeide er geen sprietje op zijn bol. Kwestie van erfelijkheid. Zijn hele familie glom als een knikker, maar ik was gelukkig dat hij me een dochter had geschonken.

PAVEL. Hij heeft de vader van Stasya misschien gekend?

MOEDER. Je kan heel veel veronderstellen. Maar 't is hij niet, want hij is dood. U daarentegen hebt uw vel voor mijn dochter geriskeerd. U, die haar voldoende kracht hebt gegeven om uit de neerwaartse spiraal te geraken waarin ze zich bevond. Nog nooit zijn haar slaagkansen zo hoog geweest. U hebt invloed op haar en ik ben u daar gemeend dankbaar voor. Ziet u, meneer, ik weet niet of u uit de hemel bent neergedaald of wie u op haar weg heeft gezet, maar ik geloof niet in het toeval, omdat het verdomd lastig is om dat te geloven. Vodka halen was een voorwendsel; ze heeft ons onder vier ogen gelaten en op dit ogenblik staat ze op straat in de sneeuw te bidden. Ik ken haar, mijn Stasya. Ze zegt bij zichzelf dat het verhaal te mooi is om waar te zijn. Haar vader verschijnt op het moment dat haar moeder het gevoel heeft spijkers te vreten telkens ze slikt, wat op zich geen goed teken is, maar het is een geluk ziek genoeg te zijn om de hoop te

koesteren waardig afscheid te kunnen nemen, want rekening gehouden met de evolutie van de mensheid, is het om haar dat ik me zorgen maak. Begrijpt u wat ik bedoel?

PAVEL. Ja.

MOEDER. Als u er nooit een voet gezet hebt, is het niet van het minste belang. Vind Vladivostok dan uit. Vertel haar wat u wil, als het maar steek houdt. Achteraf bent u teruggekeerd omdat... (*Stilte.*) Zijn dat tranen of droom ik?

PAVEL. Waar hebben wij mekaar ontmoet?

MOEDER. Hij verkocht sigaretten aan de fabriekspoort waar ik de stiel heb geleerd. (*Korte pauze.*) Het is alsof u niet goed weet wat aanvangen met wat ik u vertel.

PAVEL. Het gaat wel. Vertel me over hem.

MOEDER. Hij was grappig. In 't begin toch. Hij maakte me aan 't lachen, maar dat heeft niet lang geduurd. Hij vertelde dat hij geld opzij legde om een garage te openen, maar in werkelijkheid diende het om er vanonder te muizen. Geef niet te veel uitleg, want het origineel was net zo spraakzaam als u. Zij heeft zin om erin te geloven en ik krijg van u dezelfde indruk. U hebt zin om uw leven te laten voor wat het is om met een ander te beginnen. Ik ben niet op zoek naar het waarom, dat is uw zaak, maar als u dan toch de stap wil zetten, doe het dan goed. Al wat ik wens is dat u haar beschermt. Kan ik rustig vertrekken. Want de sneeuw die de stad straks toedekt, zal ik niet meer zien smelten. De tijd is voor mij van dimensie veranderd. (*In zijn blik leest ze zijn goedkeuring.*) Goed. Laten we beginnen met mekaar te tutoyeren. Laten we doen alsof we de wonden uit het verleden verzorgd hebben, zonder ze echter te helen, want ze weet best hoe erg ik haar vader heb leren haten. Laten we afstand houden. Maar ik heb ook iets voor jou. (*Ze haalt iets uit haar zak en reikt het hem aan.*) Een foto van haar en mij die hij genomen heeft. Stasya was niet eens zes maanden oud. Hij had dezelfde foto op zak toen hij die trein nam. Hij had ook twee kleine matriosjka's om ons zagezegd *nooit te vergeten*. Kun je nagaan! Maar dat heeft geen belang meer. Ik heb het Stasya nooit verteld. (*Pavel bekijkt in stilte de foto.*) Je stopt hem maar gewoon in je portefeuille. Hoe voel je je?

PAVEL. Gaat wel.

MOEDER. Zeker?

PAVEL. Ja.

MOEDER. Dan heet ik je welkom in haar leven. *Davai!* (Vooruit!)

Donker.

* * * * *

SCÈNE 15

Dokteres – Oksana

Een bureau in het ziekenhuis.

De dokteres praat in een dictafoon, terwijl ze rechtstaand documenten doorbladert.

DOKTERES. Euh... Ik zag haar terug op 1 december, op consult. Die dag klaagt ze over asthenie gepaard gaande met ademhalingsproblemen. Geen pijn aan thorax of abdomen, maar ze verloor wel 10 kilo sinds het begin van de behandeling. Huidig gewicht... *(Ze zoekt in de paperassen.)* 72 kilo. De CT-scan van de thorax vertoont geen verdachte intrahepatische letsels. Er manifesteert zich daarentegen wel een bilaterale pleuritis.

Ze ziet dat Oksana intussen naar binnen is gekomen. Die wil weggaan zodra ze ziet dat de dokteres druk bezig is, maar die geeft haar met een gebaar te kennen dat ze moet blijven.

DOKTERES. Zoals ik al zei... Even resumeren: schade aan het longweefsel, maar verdwijnen van de hepatische letsels. Daarom wou ik graag het advies van een pneumoloog: dokter Papias. *(Ze stopt de opname.)* Goiedag.

OKSANA. Goiedag. Hé, dat is raar.

DOKTERES. Wat?

OKSANA. Ik ben nogal gevoelig voor beleefdheid, maar tot nu toe heb ik daar bij u nog niet veel van gemerkt. Die *goiedag* is dan ook... maar ik zal me wel

aanpassen.

DOKTERES. Niet overdrijven. Ik wou u spreken. Ga zitten.

OKSANA. Ik heb met zijn beslissing niets te maken. Hij heeft ze zelfstandig genomen. Of samen met zijn oma.

DOKTERES. Ik ben op de hoogte. Door altijd maar meer tijd met de doden door te brengen, begint hij nu al met hen te praten. Ik wou me echter tot de luitenant wenden. (*Oksana gaat zitten.*) De man die neergeschoten werd en die hier 's nachts gedumpt werd heet Pavel Ivanovitch Loubianov. Een wonderlijke genezing. Voor een keer is het woord echt niet misplaatst. Volgens procedure heb ik opzoeken verricht wat betreft zijn medisch verleden, om voor de nodige opvolging te zorgen. Dat bracht me naar... (*Ze zoekt even in een document.*) Het Korsakov Instituut.

OKSANA. In Vladivostok.

DOKTERES. Dat had ik ook verwacht, maar dat is het helemaal niet. Het is een soort psychiatrisch rustoord in een buitenwijk van Moskou. Hij heeft er tamelijk lang verbleven, bijna twee jaar. En dan is hij van de ene op de andere dag in rook opgegaan.

OKSANA. Wat is zijn probleem?

DOKTERES. Ik verwacht een mail met een kopie van zijn dossier. In de loop van de dag weet ik er meer over. Terwijl ik toch aan 't bellen was, ben ik de reden van zijn internering te weten gekomen. (*Ze laat een korte pauze.*) Ivanovitch had een dochter die aan de drugs zat. Hij dacht het probleem zelfstandig op te kunnen lossen door haar in een kamer op te sluiten voor een gedwongen ontwenning. Ondanks alles was ze erin geslaagd te ontsnappen en toen men haar twee dagen later vond, was ze bezweken aan een overdosis. Na dit drama heeft zijn vrouw zich in de Moskova gegooid. Toen de sociale dienst hem opving, was hij een compleet gebroken man die door de straten zwierf.

OKSANA. Hij is dus nooit in Vladivostok geweest?

DOKTERES. Volgens mijn confrater leefde hij in de buurt van Moskou. Hij leidde een onderneming die hij kort na de dood van zijn vrouw heeft verkocht.

OKSANA. Waarom hebt u dat niet aan Stasya verteld?

- DOKTERES. Het is net daarom dat ik er met u over spreek. Heeft hij u uitgelegd wat hem is overkomen?
- OKSANA. Als we het bij zijn versie van de feiten houden, gaat het heel eenvoudig om agressie waarbij men de verkeerde persoon heeft geïdendeerd. De dader is er zich van bewust geworden en besloot hem voor het ziekenhuis te deponeren. Als bij toeval zou dit alles niets te maken hebben met de sms'jes die hij met zijn dochter heeft uitgewisseld.
- DOKTERES. Blij te horen dat de plaatselijke maffia er een ethiek op nahoudt.
- OKSANA. Was dat maar zo! Maar bij gebrek aan getuigen en aangezien hij geen klacht indient...
- DOKTERES. Laat u de zaak blauwblauw?
- OKSANA. Nee. Ik ben wel wat hardnekkiger dan dat. Ondanks alles wat ik over mezelf de laatste tijd heb moeten horen. (*Ze staat recht.*) Ik kom later nog terug om hem te verhoren.
- DOKTERES. Wacht. (*Ze laat een stilte.*) Ik heb me niet erg beleefd gedragen. Ik geef het toe. Gebrek aan slaap.
- OKSANA. Ga door met *goeiedag* zeggen. Dan volgt de rest vanzelf. (*Ze wil weggaan.*)
- DOKTERES. Alsjeblieft... Het is al niet makkelijk voor mij. (*Oksana stopt.*) Het zal u misschien verwonderen, maar ik neem het u niet kwalijk. Ik vrees alleen dat Serguei nu lijdt, zoals hij eerder met u heeft geleden. En zoals ik vóór hem heb geleden. (*Stilte wanneer ze naar Oksana komt.*) Weet u... Sinds ik hier werk heb ik met alle soorten zieken te maken gehad. Van de ongeneeslijke zieke die tot zijn laatste adem blijft volhouden, tot de hypochonder die een hele verdieping in bezit neemt voor drie keer niks. Maar na alles wat ik gezien heb, zijn de *valse hartpatiënten* de meest verbazingwekkende. Zieken die aan een infarct lijden hebben duidelijke symptomen wat betreft de kransslagaders. Maar bij degenen over wie ik het heb, blijken de aders in perfecte staat. Als we er dan in slagen het hart opnieuw te laten kloppen, zijn er voor die patiënt geen blijvende gevolgen. Vanuit medisch standpunt is dit merkwaardig. Maar niet voor de dichters. Als je sterft uit liefdesverdriet, noemen specialisten dit het syndroom van het gebroken hart.

OKSANA. Dan neem ik de rol van beul op mij, veronderstel ik.

DOKTERES. Er is geen beul. Zoals Dostojevski zei: “Liefde is het recht dat we aan de andere geven om ons te verdrukken.”

OKSANA. Liefde als zwakheid. U hebt misschien gelijk. Een liefdesverhouding is een gevaarlijk iets, maar als de meeste mensen dat gevaar trotseren, is dat omdat ze ervan dromen het beste van zichzelf te geven. Het huwelijk dient niet om je omgeving gerust te stellen. Zeker niet. En dit zeg ik niet omdat ik Anouchka's plaats wil innemen. *(We horen de telefoon van Oksana. Ze haast zich echter niet om te antwoorden.)* Ik zeg dit uit respect voor Serguei. Hallo? ... Waar? ... Blijf aan de lijn... Mag ik iets om te schrijven? ... Ik luister. ... *(Ze kribbelt een adres op.)* Zeg haar dat zij hem met alle middelen moet tegenhouden. We zien mekaar direct. *(Ze haakt in en scheurt het blaadje uit de block-note.)*

DOKTERES. Problemen?

OKSANA. Vanmorgen heeft een man zich aangeboden in een kunstgalerij. Hij heeft de directrice gesproken en heeft haar op zijn minst verrassende voorstellen gedaan. Hij is nog ter plaatse.

DOKTERES. Als u de mensen al arresteert omdat ze verrassende voorstellen doen, dan gaat u alle inwoners van dit land moeten verdenken.

OKSANA. Nee, zo ging het vroeger.

Ze gaat weg.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 16

Novaks – Oksana

De expositiezaal van een kunstgalerij.

Een bundel licht valt als een douche op een metalen voorwerp dat er al in scène 5 was, maar nu als een echt kunstvoorwerp op een sokkel staat.

Tegenover het voorwerp staat Novacs. Hij staat in zichzelf te praten en begint met een zin die hij zich herinnert.

NOVACS. “Beeldhouwen is een vreemde taal die men leert met de ogen.” Dit kan ik ook. Een pers of een voorhamer is niet nodig. Blote vuist, meer niet. Razernij. (*Hij bekijkt minutieus het voorwerp.*) Heeft iets weg van die in 't bosje, niet ver van bij ons. Daar lag het vol met zo'n dingen. Overal verspreid. Wanneer de sirene loeide. Ze belette ons te slapen en te eten, we konden niet meer. Onze ogen zagen rood en in de loods werd een lammetje geboren. Dat was er maar half. Z'n kop viel af toen hij op de wereld kwam. Alle beesten bevielen van twee stukken, alsof de natuur aan het trippen was. De anderen zaten ons zonder begrijpen achter de omheining aan te gapen. Met zo'n blik van: “Wat hebben jullie uitgespookt, zeg?” Een hemelse blik. “Vernietiging en creatie zijn innig met mekaar verbonden”. Tigran zegde dikwijls dat soort zinnen tegen mij. In de musea was hij mijn kompas. Ik mis hem. Als ik hem nu bekijk, spreekt hij niet meer tegen mij. (*Kijkt opnieuw naar het voorwerp.*) Dit stuk komt niet uit het bosje. Alles is daar weg. Van de ene dag op de andere. Er werd aan de oppervlakte maar één herinnering bewaard. Het geloei van de sirene. Het neefje dat mij sloeg had rode ogen. Zijn moeder had hem gezegd niet uit de *izba* te komen, maar hij heeft niet naar haar geluisterd. Hij is naar buiten gegaan en hij zei dat we 't gewoon zouden worden. Hij is het bosje ingetrokken en hij was dood. Hij is vlug gestorven en dat is des te beter, want ik heb er dikwijls van gedroomd hem te doden. Ik heb de centrale en reactor nummer vier gezegend. Ik heb hem gezegend en ik zou het nog doen als ik een besmet stuk zou

opgraven om het bloot te stellen aan het licht. Het is niet omdat het in de grond steekt, diep onder de aarde, dat we vergeten zijn wat ze ons hebben aangedaan. Mij hebben ze een mooie medaille opgespeld. Mij! Wetenschap kent geen grenzen. Waarom zou kunst ze dan kennen?

Oksana duikt uit het duister op. Ze draagt geen uniform, zoals in scène 6.

OKSANA. Ik geloof ook dat kunst geen grenzen kent. Onder ons gezegd, ik weet niet zeker of de directrice van deze galerij uit die school is, maar persoonlijk ben ik ervan overtuigd. Kijk naar het internet. De grootste gruwel wordt als kunstwerk voorgesteld en bezorgt zijn schepper eeuwige roem, net als om 't even welke andere artiest. Originaliteit die niet buiten de lijntjes kleurt wordt verkeerd geïnterpreteerd. Kunst moet opnieuw uitgevonden worden en inspiratie heeft... *(Plots doet ze alsof ze zich gegeneerd voelt.)* Excuseer. U moet wel denken dat ik gek ben... Maar geloof me, het heeft niets met gekte te maken. Je moet je grenzen verleggen, je bevrijden van de zin die opgelegd wordt door ons miserabele bestaan. Een begrafenis kan het begin zijn van iets totaal anders! Kijk maar naar de hindoes en hun duizenden jaren oude beschaving. Hier voel ik me onbegrepen. Alles is zo geordend, vind u ook niet?

NOVACS. Wie bent u?

OKSANA. Een eenvoudige verzamelaarster. We hebben mekaar al eens eerder ontmoet, in een museum, weet u nog? *(Een vleugje verleiding.)* Ik voelde me een beetje in de steek gelaten en u hebt me toen een papieren zakdoekje aangeboden. Ik ben dol op die kleur. Rood symboliseert heel onze geschiedenis. Ik wist zeker dat ik u op een dag zou terugzien, want kunstenaars ruik ik vanop kilometers en ik ken de plaatsen die ze in deze stad frequenteren. Ik weet niet meer wie zei: "Wat voor zin heeft het de wolf te eten te geven, hij blijft toch de kant van het bos uitkijken".

NOVACS. Ik weet het ook niet, maar het is mooi. *(Hij kijkt haar strak aan.)* Doe verder.

OKSANA. *(Glimlacht verleidelijk.)* U brengt me in de war. Trekt u die handschoenen nooit uit? In het museum droeg u ze ook. Het soort kleine elegantie die mij toelaat een groot kunstenaar te herkennen. U zoekt toevallig toch geen muze?

NOVACS. Ik moet absoluut nieuwe mensen ontmoeten. Nieuwe koppen zien.

OKSANA. Wat zou u ervan zeggen als ik u uitnodig om *mijn* collectie te ontdekken? Ik woon niet zo ver van hier.

NOVACS. Wanneer?

OKSANA. Laten we zeggen... Bent u vrij?

NOVACS. Ja.

OKSANA. Laten we dan van de gelegenheid gebruik maken. Ik breng er u heen.

Ze gaat weg. Hij volgt haar. Even verlicht een zwaailicht flauw de scène. We horen hoe portieren dichtklappen en een politiesirene die zich verwijderd.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 17

Stasya – de Moeder

Buiten aan het ziekenhuis.

Naar het publiek gekeerd, zit de moeder van Stasya flink ingeduffeld onder haar plaid, met een chapka op het hoofd. Haar dochter staat achter de rolstoel met de armen rond het lichaam. Ze lijdt duidelijk onder de glaciale temperatuur.

STASYA. Mama? (*Stilte.*) Mama?

MOEDER. Ja?

STASYA. Ben je zeker dat je op het terras wil blijven? Mijn tenen vriezen af.

MOEDER. Ah, die jonge gasten, ik weet niet wat er in jullie bloed zit. Het is een zeer mooie dag. En als je wil roken, hier mag het.

STASYA. Kan je me vertellen wat er vannacht is gebeurd?

MOEDER. Niets. Een kleine inzinking. Als je de verpleegster hoort, is 't net of ik al... Die maakt van alles een drama.

STASYA. Waarom wil je er niet over praten?

MOEDER. Waartoe dient het? (*Korte pauze.*) Ik ben er voorlopig nog. En ik ben van plan te beëindigen wat ik begonnen ben.

STASYA. Waar heb je het over?

MOEDER. Als ik hem in de gang tegenkom, hij met zijn kruk en ik met mijn rolstoel, dan zijn we precies twee ontsnapte gevangenen. Twee overlevenden van de oorlog van de Grote Illusie. Maar 't is goed mekaar terug te vinden.

STASYA. Ik kon me niet inbeelden jullie ooit bij mekaar te zien. Het lijkt op mijn herinnering die ik als kind had.

MOEDER. Je was amper zes maanden oud.

STASYA. Toch moet het bestaan. Het cellulair geheugen, of iets dat erop lijkt.

MOEDER. Wie weet.

STASYA. Mama, dit keer vallen ze er echt af.

MOEDER. Laat me nog even ademen. (*Stilte.*) Ik heb me geïnformeerd en je hebt gelijk. Wat Joegoslavië betreft. En ook wat betre... De vroegere directeur van het ziekenhuis heette Joeri Gagarin, maar hij heeft een volledig kale schedel. De kosmonaut had al zijn haar nog, dacht ik.

STASYA. Ik geloof het wel. Dat wil zeggen dat er voor alles een uitleg is.

MOEDER. Ik wou dat het zo was. Je vader bewaart die foto nog altijd. Die waar ik je zo knuffel. Hij heeft hem me getoond.

STASYA. Waarom heeft hij het toch gedaan? (*Stilte.*) Hij lijkt er de man niet naar om zoveel slechte dingen te doen.

MOEDER. Dat wil zeggen dat er niet altijd een uitleg is, zie je. Er zijn dingen die je beter niet moet proberen te begrijpen.

STASYA. Waarom zou je jezelf verbieden iets te begrijpen?

MOEDER. Hij had die trein nooit mogen nemen. Maar hij heeft het gedaan en gedane zaken nemen geen keer.

STASYA. Wat heeft hij daarover verteld?

MOEDER. De man die ik ontmoet heb is veranderd. Je hebt gelijk, hij is dezelfde niet meer. Hij is niet fier op wat hij gedaan heeft en hij heeft meer dan tijd genoeg gehad om zich een en ander af te vragen.

STASYA. Als ik me goed herinner heb jij hem zelfs dood gewenst.

MOEDER. Ze hadden me van alles wijsgemaakt. En voor de rest zat ik boordevol woede. Hij was inderdaad van plan om een garage te openen, maar dat is niet gelukt. Die mislukking viel hem zwaar en hij had niet de middelen, noch de kracht om terug te keren. Da's alles. Als je 't over de meest tedere gevoelens giet, kan schaamte een ontvlambaar product worden. Probeer het met hem liever niet over die tijd te hebben.

STASYA. Waarom?

MOEDER. Omdat jouw leven met hem nu pas begint. Vertrouw hem, hij heeft er heel wat uit geleerd. Hij geeft om jou, Stasya.

STASYA. Ik zou toch graag weten of hij ooit aan zijn dochter heeft gedacht.

MOEDER. Nog niet zo lang geleden is hij bijna voor haar gestorven. Een concreter bewijs ken ik niet.

Stilte.

STASYA. Het schijnt dat de tijd alle wonden heelt. Denk je dat jullie nog van mekaar kunnen houden? Zoals vroeger?

MOEDER. Ik heb genoeg geademd. We gaan naar binnen.

Beiden af.

Donker.

* * * * *

SCÈNE 18

Pavel – Oksana – de Dokteres – Serguei

Een kamer in het ziekenhuis.

DOKTERES. Hoe voelt u zich vandaag?

PAVEL. Ik wil hier zo vlug mogelijk weg. *(Tot Oksana.)* U heb ik vorige keer alles al verteld.

OKSANA. Ik ben wel verplicht u te geloven. Maar als gevolg van die moordaanslag zijn we genoodzaakt geweest om ons over uw verleden te buigen. Uw dochter Stasya en haar moeder, die op dit ogenblik in dit ziekenhuis wordt verpleegd, dachten dat u zich in Vladivostok bevond. Volgens onze gegevens echter, bent u daar nooit geweest. U leidde een onderneming in de buurt van Moscou. In Zelenograd. *(Stilte.)* Waarom verbergt u de waarheid voor hen?

PAVEL. Die onderneming is niet meer van mij. *(Hij staart naar een vast punt, als gegrepen door de last van de herinnering.)* Ik kon niet meer verder. Het ging mijn krachten te boven.

DOKTERES. Wij kennen uw geschiedenis, Pavel Ivanovich. De overdosis van uw dochter. Daarna de zelfmoord van uw vrouw.

PAVEL. Waarom voert u dit onderzoek?

OKSANA. Men heeft geprobeerd om u in vreemde omstandigheden te doden. De politie wil graag meer weten over u. Dit is geen uitzonderlijke procedure. Bent u van plan Stasya de waarheid te vertellen?

PAVEL. Welke waarheid?

OKSANA. Over uw leven in een voorstad van Moskou. Dat u een ander gezin had.

PAVEL. Nee! *(Stilte.)* Ik ben naar deze stad teruggekeerd om te proberen te vergeten.

OKSANA. Om naar een plek terug te keren, moet je die eerst verlaten hebben. Volgens mijn gegevens kunt u de man niet zijn die de moeder van Stasya kort na haar geboorte in de steek heeft gelaten.

PAVEL. Vraag het haar! Zij zal bevestigen wie ik ben.

- DOKTERES. Die vrouw is erg ziek en wat ze te zeggen heeft is niet altijd even betrouwbaar.
- OKSANA. Hoe dan ook, ik heb de data eens met mekaar vergeleken. In die tijd was u student aan de Timiriazev Universiteit.
- PAVEL. Ik heb de indruk dat ik word ondervraagd in een kantoor van de KGB, niet in een kamer van een ziekenhuis.
- OKSANA. U was het doelwit van vier kogels. Dit is dus geen gewone hospitalisatie.
- PAVEL. Wat wil u weten? Ja! Ik zat zo diep in de put dat sterven een verlossing zou geweest zijn! Ik leefde mijn leven zoals je in een donkere ruimte rondscharrelt op zoek naar de schakelaar! Helaas had ik niet de moed om tot de actie over te gaan, begrijpt u? (*Hij laat een stilte.*) Ik heb alles verkocht zonder marchanderen: mijn onderneming, mijn appartement... Zou het iets veranderd hebben? En nu zou ik graag hebben dat u deze plaaster verwijdert.
- OKSANA. Rustig aan.
- DOKTERES. U zal hem tot het einde van deze maand moeten verdragen. Daarna volgt uw revalidatie. U bent nog niet klaar met ons. U zal geduld moeten oefenen. (*Ze haalt een doosje pillen uit haar zak.*) Dit zal zeker helpen.

Pavel slikt een pilletje met een slok water.

- OKSANA. Zelfs zonder marchanderen vertegenwoordigen de eigendommen die u verkocht hebt een riant sommetje.
- PAVEL. Geld dat me toegelaten heeft te overleven.
- OKSANA. En er voor een deel een schenking van te maken. Aan Stasya, zodat ze zich kan laten behandelen. (*Pavel staart haar aan.*) Ze heeft me alles verteld. Dit is heel genereus van uw part. Maar waarom zij, vermits u haar vader niet bent?
- PAVEL. Het is mijn geld niet. (*Hij aarzelt even.*) Toen ik naar hier terugkeerde, heb ik een advertentie geplaatst waarin ik een van mijn nieren te koop heb aangeboden.
- DOKTERES. Dat is ten strengste verboden. Dat weet u toch?
- PAVEL. Ik voelde me niet in staat om te werken, ik was op. Iemand heeft me

gecontacteerd en me hulp geboden als ik een tas aan iemand zou afgeven. Met het geld waar u het over hebt. Ik heb gedaan wat hij vroeg; ik heb die tas aan Stasya gegeven.

OKSANA. En hij heeft u alleen daarvoor gecontacteerd?

PAVEL. Ja. Nu weet u alles.

OKSANA. Waarom heeft hij het zelf niet afgegeven?

PAVEL. Geen idee. Hij deed het liever niet.

OKSANA. Hebt u niet geprobeerd het te weten te komen?

PAVEL. Het was een overeenkomst tussen hem en mij. Hij wou er niets over zeggen.

OKSANA. Toen u de tas aan Stasya overhandigde, was er toch niemand die u verplichtte u voor haar vader uit te geven?

PAVEL. Ik heb een fout gemaakt. Dat heeft ook Miroslav me verweten.

OKSANA. Miroslav?

PAVEL. Hij heeft zich aan mij onder die naam voorgesteld. Misschien is het een valse.

OKSANA. Wat weet u over hem?

PAVEL. Niets. We spraken af op anonieme plaatsen en telkens hij me belde was het via een versleuteld nummer.

De twee vrouwen wisselen een blik van verstandhouding.

DOKTERES. Herinnert u zich nog uw verblijf in het Korsakoff Instituut? (*Pavel lijkt verrast door deze vraag.*) U bent lange tijd geobserveerd door een eminent specialist, dokter Nikita Volochenko. Zegt zijn naam u iets?

PAVEL. Ja.

DOKTERES. Als gevolg van dit drama, hebt u meermaals het bewustzijn verloren. In Korsakoff hebt u zelfs in coma gelegen. Na uw ontwaken had u last van felle hoofdpijn. Zowel in voor- als achterhoofd. Is deze migraine zich daarna blijven manifesteren?

PAVEL. Soms wel.

DOKTERES. Dokter Volochenko volgde het verloop van uw trauma van heel dichtbij. Hij nam nota van elke stap. Dan verdween u plots van de ene dag op de andere.

PAVEL. Ik had de indruk dat ik in zijn handen een witte muis was.

DOKTERES. Hij verzorgde u.

PAVEL. Ik heb een andere definitie voor het woord *verzorgen*.

DOKTERES. Herinnert u zich dat u het met hem gehad hebt over vreemde fenomenen?

PAVEL. Waar haalt u dat vandaan? Ik heb geen zin om over zoiets te praten.

DOKTERES. Men heeft mij uw dossier overgemaakt. Antwoord op mijn vraag.

PAVEL. Dat is verleden tijd! Ik weet niet waar u heen wil! Waarom doet u dit?

OKSANA. Alsjeblieft, kalmeer u.

DOKTERES. Ik zal u de feiten vertellen zoals ze mij gerapporteerd werden. Een paar dagen nadat u uit de coma was ontwaakt, hebt u duidelijk een mannenstem gehoord die u vroeg of u het goed maakte. U dacht dat zich iemand in de kamer bevond, maar u zag niemand. Dit deed zich meermaals voor tot deze gesprekspartner zich op een dag aan u bekend maakte. In uw dossier beweert dokter Volochenko dat u mogelijk kan lijden aan een ontubbeling van de persoonlijkheid, een hypothese die gesteund wordt door de reeks hersenschuddingen als gevolg van de tragische gebeurtenissen die u hebt meegemaakt.

PAVEL. Waarom waren het geen hallucinaties veroorzaakt door de pillen die hij me verplichtte te slikken? De dag dat ikzelf zijn behandeling heb stopgezet, verdwenen ook die verschijnselen.

DOKTERES. U hebt medische begeleiding nodig, Pavel Ivanovich. In uw toestand bent u in heel wat opzichten kwetsbaar en loopt u het risico dat u zichzelf in gevaar brengt.

PAVEL. Wat vertelt u toch allemaal...

DOKTERES. De moordpoging waar u het slachtoffer van was, is het gevolg van de bevelen van Miroslav, waar of niet?

PAVEL. Hij had me gewaarschuwd en ik heb niet naar hem geluisterd.

OKSANA. Waarom? (*Stilte.*) Waarom hebt u niet naar hem geluisterd?

PAVEL. Hij kon onmogelijk voorspellen...

OKSANA. Wat kon hij onmogelijk voorspellen?

PAVEL. Mijn dochter. Ze leek op Stasya.

Stilte. De twee vrouwen wisselen nogmaals een blik.

DOKTERES. Even samenvatten: Miroslav heeft u Stasya aangewezen en daarna heeft hij u willen beschermen. Klopt dat? (*Pavel geeft met een gebaar te kennen dat het zo is. Ze wendt zich tot Oksana.*) Hem voor een uitzichtloze situatie plaatsen om zich daarna de rol van beschermer aan te meten, is veelzeggend. De dubbelganger bouwt dikwijls een relatie op, gebaseerd op deze tweeledigheid.

PAVEL. Miroslav is geen dubbelganger! Ik heb hem gezien! Hij is van vlees en bloed. Waar zou ik het geld anders vandaan hebben gehaald?

DOKTERES. Door de verkoop van al uw bezittingen. Ik geloof niet dat u een advertentie hebt geplaatst om een van uw organen te verkopen. U hebt zich dat allemaal ingebeeld om uw ontmoeting met Miroslav te rechtvaardigen.

PAVEL. Nee... Dat is toch niet mogelijk...

OKSANA. Wie kan, buiten uzelf, het bestaan van deze persoon bevestigen?

PAVEL. Weet ik niet...

DOKTERES. Is het mogelijk dat Miroslav tijdens een van uw gesprekken met iemand anders contact heeft gehad?

PAVEL. Nee... (*Er schiet hem iets te binnen.*) Dat bent u toch niet van plan?

OKSANA. Wat van plan?

PAVEL. Stasya komt nu uit haar hel. U zal alles verknoeien als u haar de waarheid vertelt.

OKSANA. U bent haar vader toch niet.

PAVEL. Haar moeder is veroordeeld, ze heeft alleen mij nog! Ik heb haar gezworen voor haar dochter te zorgen. Ik moet mijn belofte houden, zoals ik ze tegenover Miroslav gehouden heb!

DOKTERES. Dit is identiteitsfraude. Bent u zich daar wel van bewust?

PAVEL. Maar ik doe niets verkeerd. Haar vader is verdwenen, wat verandert dat op zich? (*Stilte.*) Zeg me wat dat verandert! Ik ben Stasya op dit ogenblik aan het helpen!

DOKTERES. Instituut Korsakoff is bereid u opnieuw op te nemen.

Pavel bekijkt hen om beurt.

PAVEL. Denkt u echt dat ik een zieke ben die behekt wordt door een dubbelganger?

OKSANA. Het feit dat niemand anders dan u Miroslav heeft ontmoet versterkt de hypothese van Dokter Volochenko. In de veronderstelling dat hij bestaat, waarom heeft die man dan zoiets gedaan?

PAVEL. Onze geschiedenis bestaat uit duizenden onbegrijpelijke dingen die door mensen werden gepleegd. En toch twijfelt niemand aan hun echtheid. *(Hij neemt zijn arm vast, alsof hij pijn voelt.)* Alsjeblieft... Ik moet absoluut rusten.

DOKTERES. Natuurlijk. We zullen dit gesprek later nog hernemen. Wenst u iets te eten?

PAVEL. Nee.

DOKTERES. Goed. Dan laten we u.

De vrouwen gaan af.

Pavel blijft in gedachten verzonken alleen achter. Dan kijkt hij rond alsof hij elk ogenblik een verschijning verwacht.

PAVEL. *(Half luid.)* Miroslav?...

SERGUEI. *(Op.)* Excuseer. Een verpleegster heeft me gezegd dat de dokteres hier was.

PAVEL. Ze is net vertrokken.

SERGUEI. Zeg, kennen wij mekaar niet?

PAVEL. Nee. Ik ken niemand in deze stad.

SERGUEI. *(Wil weg, maar bedenkt zich.)* Ik oefen wel het soort job uit waar observatie en geheugen van fundamenteel belang zijn. Daarom kan ik zeggen dat u het wel degelijk was. *(Pavel snapt het niet.)* Die keer in de metro. Ik zocht een gsm en u hebt me de uwe laten gebruiken. *(Pavel herinnert zich. Serguei knipoogt.)* Goed dat er mensen zijn zoals u. Als ik op uw buurman had moeten rekenen...

PAVEL. Mijn buurman?

SERGUEI. De persoon die naast u zat. In de metro. Goed, ik laat u.

Serguei gaat weg, terwijl hij Pavel alleen laat met de opmerking die hij terloops over

Miroslav maakte.

Heel langzaam wordt het donker boven de man die alleen achterblijft.

Muziek begint. Ze blijft te horen gedurende de hele epiloog tot na het volledige donker. Het is een rustig ritme, dat melodisch versnelt, genre Sigur Rös.

* * * * *

EPILOOG

Miroslav – Stasya

In het ondergrondse metrostation.

Langzaam licht. We vinden Miroslav terug op een bank, aan de ene kant van het perron.

Hoed over het voorhoofd.

Stasya op met een koffer op wieltjes.

Miroslav kijkt naar haar, maar zij let niet op hem. Aan haar gebaren en houding zien we dat de jonge vrouw een positieve fase in haar leven doormaakt, helemaal anders dan wie we in de proloog zagen.

Stasya kijkt naar haar gsm en neemt plaats aan de andere zijde van de bank waarop Miroslav zit, steeds zonder op hem te letten.

De twee blijven stil zitten tot de man recht staat en naar de uitgang wandelt.

Bij de plaats waar hij zat, zien we een papieren zak staan.

STASYA. Meneer ... Meneer!

Net bij de uitgang kijkt Miroslav om.

STASYA. U hebt iets vergeten.

MIROSLAV. Dat stond er al. Iemand anders moet het vergeten hebben.

STASYA. Ik dacht... Excuseer.

MIROSLAV. Van geen belang.

Miroslav verdwijnt.

Eenmaal alleen, dwingt de nieuwsgierigheid Stasya te kijken wat er in de zak zit. Ze doet het heel voorzichtig. Terwijl we de trein horen binnenlopen en stoppen ontdekt de jonge vrouw twee matriosjka's van verschillende grootte in de zak.

Tegelijk horen we de stem van Miroslav (Off.) die het metrolawaai overstemt.

MIROSLAV. "De regendruppel die uit de wolk valt is onbeduidend te midden van de

regen. Maar ze is uniek voor de bloem die op haar wacht”.

Ik droom dikwijls deze droom. Ik speur de horizon af die probeert twee parallelle spoorlijnen mekaar te laten raken. Eenvoudig zichtbedrog. Nochtans is één ding zeker. De twee sporen zijn niet van mekaar te scheiden.

Intussen bekijkt Stasya de twee Russische poppetjes, stopt ze terug in de zak en staat recht om naar de rand van het perron te stappen.

Een signaal kondigt het openen van de deuren aan.

Donker.

* * * * *

Thierry CHAUMILLON (Normandië, 1962)

Kenmerkend voor het theater van Chaumillon zijn de intermenselijke verhoudingen in al hun complexiteit en de verraderlijke chaos veroorzaakt door de tijd waarin wij leven.

In 1999 is hij winnaar van de Rencontres Méditerranéennes met Poussière d' Etoile.

In 2012 wint hij de Concours international d'Auteurs in Clermont-Ferrand met Jusqu'à Preuve du Contraire.

Het jaar daarop ontvangt hij dezelfde prijs voor de historische komedie Hasta la Muerte.

In 2017 ontvangt hij de Grand Prix du Théâtre voor MIROSLAV.

* * * * *

MIROSLAV

Pavel ontvangt van Miroslav een tas vol geld met de opdracht ze aan Stasya te overhandigen. Vanwaar deze opdracht? Waarom wil Pavel hem meer bepaald in de rosse buurt van de stad tot een goed einde brengen? Hij beweert zelfs dat Stasya zijn dochter is en zet voor haar zijn leven letterlijk op het spel.

Wie is Miroslav? Niemand, buiten Pavel, heeft hem ooit gezien of gesproken.

Miroslav is een intrigerend stuk vol verrassingen, waarin sterk omlinjnde karakters mekaar voortdurend beliegen en in het ootje nemen. Toch proberen de personages eerlijk te zijn, wat hen niet altijd lukt.

Miroslav is een stuk dat het moet hebben van sfeerschepping en zeggingskracht van de soms bizarre dialogen.

Een uitdaging voor groepen die wat anders willen dan de doordeweekse komedie.

* * * * *